

Jaarverslag en jaarrekening

Stichting Texels Museum

2019

Versie 27 juli 2020

Inhoudsopgave

Woord vooraf

1 Stichting Texels Museum

1.1 Ecomare

1.2 Museum Kaap Skil

1.3 De Oudheidkamer

1.4 Vuurtoren

2 Missie

3 Verslag Raad van Toezicht

4 Directieverslag

4.1 Resultaten 2019

4.2 Organisatie

4.2.1 Structuur en strategie

4.2.2 Risicobeheersing

4.2.3 Klachtenregeling

4.2.4 Samenwerkingsverbanden

4.2.5 MVO-beleid

5 Doelen uit strategisch beleid

5.1 Bezoekers – zo veel mogelijk bezoekers

5.2 Impact – mensen ‘raken’/ inspireren

5.3 Koesteren – zodat men gaat koesteren/delen

6. Jaarrekening 2019

7 Algemene gegevens

8 Begroting 2020

Stichting Texels Museum Jaarverslag & Jaarrekening 2019

Dit jaarverslag bevat het financiële verslag en een beschrijving van de activiteiten van Stichting Texels Museum (STM) van 2018. De stichting is notarieel opgericht op 1 januari 1957 en is gevestigd te Texel, Ruijslaan 92, 1796 AZ te De Koog. De stichting bestaat uit Ecomare, Vuurtoren Texel, Museum Kaap Skil en de Oudheidkamer. De stichting voldoet aan de kwaliteitscriteria van het CBF en bezit de Erkenning voor goede doelen in Nederland. Ook onderschrijft STM de Governance Code Cultuur en leeft zij de 'Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen' na.

Woord vooraf

Het jaar 2019 was voor STM een jaar van stijgende lijnen. We ontvingen meer bezoekers dan verwacht, openden prachtige tentoonstellingen en kregen de organisatie beter op orde. Het vooruitzicht voor 2020 was dan ook zeer positief. Het jaarverslag over 2019 is grotendeels samengesteld in een bijzondere tijd. Een tijd waarin de musea van STM gesloten waren vanwege COVID-19. Waarin plannen maken in een heel ander daglicht kwam te staan en waarin dromen drastisch moesten worden herzien. Desondanks hebben we samen hard doorgewerkt. Inmiddels mogen we weer bezoekers ontvangen.

De directie heeft stevige ingrepen gedaan door te snijden in de kosten, arbeidscontracten niet te verlengen, investeringen en uitgaven uit te stellen. Tevens is gebruik gemaakt van de loon compensatie regelingen van de rijksoverheid (NOW regeling). Al deze maatregelen samen hebben ervoor gezorgd dat organisatie voldoende liquiditeit middelen heeft en voldoende solvabel is om het verlies in kader van de maatregelen t.a.v. COVID-19 op te vangen en daarom komt de continuïteit vooralsnog niet in gevaar. Echter heeft de Stichting wel aanvullende middelen nodig om weer op een aanvaardbaar investeringsniveau te kunnen komen.

Hoogtepunten van 2019 [lay out als 'nieuw te zien 2018']

Januari: Vuurtoren van binnen fris geschilderd [foto VT schilderwerk detail]

Maart: Onthulling van de pronkbeker in Rijksmuseum [foto onthulling pronkbeker]

April: Opening tentoonstelling Dokters op Texel in de Oudheidkamer [foto opening Dokters op tx]

April: Aankomst drie gewone zeehonden uit Odense Zoo, Denemarken [foto deense zeehonden]

Juni: SEA-tentoonstellingen bij Ecomare en Museum Kaap Skil [foto Biofilm]

Juli: een dode dwergvinvis spoelt aan op Texel [foto dwergvinvis]

Augustus: Een volle opvang bij Ecomare, met 14 jonge zeehonden [foto jonge zeehond]

September: Open Monumentendag bij de Oudheidkamer, Museum Kaap Skil en de Vuurtoren [foto VT lichthuis]

Oktober: Albinozeehond Snow White in de opvang [foto snow white]

Oktober: Museum Kaap Skil finalist voor Raak Stimuleringsprijs [beeld Raak stimuleringsprijs]

November: Opening Tentoonstelling Kinderen uit de Gouden Eeuw bij Museum Kaap Skil [foto opening]

December: Opening tentoonstelling Schip in Zicht bij Museum Kaap Skil [foto opening SIZ]

1. Locaties

1.1 Ecomare

Al vanaf 1930 is Ecomare actief als Texels Natuurhistorisch Museum. In 1952 wordt hier een opvang voor zeehonden aan toegevoegd. Nu, bijna 70 jaar later, is Ecomare uitgegroeid tot het grootste centrum voor natuurinformatie van de Wadden dat jaarlijks meer dan 265.000 bezoekers trekt.

Visie

In de komende jaren wil Ecomare bezoekers enthousiast maken voor de fascinerende natuur en hun persoonlijke betrokkenheid daarmee vergroten, zonder een belerend vingertje. Na een museumbezoek of deelname aan een buitenexcursie is de kennis over dieren, planten, kust en zee vergroot. Ook begrijpen bezoekers de complexiteit en bedreigingen van het ecosysteem en zijn zij gesterkt in het idee dat er mogelijke oplossingen zijn voor de gesignaleerde problemen. Door mens en natuur dichterbij elkaar te brengen wil Ecomare bijdragen aan de groeiende bewustwording in de samenleving. Alles wat Ecomare doet komt voort uit een overtuiging dat het van groot belang is dat we verantwoordelijk omgaan met de natuur. Natuurbehoud en dierenwelzijn staan hierin centraal. Ecomare is altijd terughoudend in de opvang geweest en zal dat blijven.

Totaalverhaal

Ecomare werkt met een unieke combinatie van een museale collectie, een tijdelijke en permanente dierenopvang, tentoonstellingen en presentaties en educatieve programmering op een unieke plek; midden in het nationaal park 'Duinen van Texel'. De levende dieren, het natuurlijke erfgoed en de museale vertelling moeten inhoudelijk sterker met elkaar worden verbonden. Hierdoor worden de complexiteit en schoonheid van de natuur, de onderlinge relatie tussen dieren en planten in zee en invloeden daarop van buitenaf zichtbaar. De gevolgen van vervuiling of verstoring door menselijke handelen krijgen een sterker accent. In de informatievoorziening zal er aandacht zijn voor wat mensen zelf kunnen doen (of laten) om de natuur te behouden. De publieksbegeleiding door diervverzorgers en educatief medewerkers is cruciaal om de boodschap op een persoonlijke en inspirerende manier over te brengen; zowel binnen als buiten Ecomare.

1.2 Museum Kaap Skil

Museum Kaap Skil is uitgegroeid tot een museum met een topcollectie, en belicht daarmee het mondiale verhaal van Texel als middelpunt in de wereldzeeën. Echte objecten, verhalen en de plek vormen daarbij altijd het uitgangspunt.

Het museum ligt op een bijzondere plek met een rijke geschiedenis. Langs de dijk van Oudeschild lag de Reede van Texel, een internationaal handelsknooppunt dat Nederland eeuwenlang met de wereld verbond. De schepen vervoerden internationale lading de wereld over of kwamen terug met bulkgoederen of luxewaar. Hoewel Amsterdam als de stapelmarkt van Europa het financiële centrum vormde, was Texel het logistieke hart. Hier werd geladen en gelost, werden schepen bevoorraadt met Texels water, en lagen de vloten veilig in de luwte, wachtend op de goede wind. Eeuwenlang was Texel het baken dat voor handelaren, soldaten, vissers en avonturiers, het begin of einde van hun reis inluidde.

Vier eeuwen lang vervulde de Reede van Texel deze rol als de poort naar de wereld. De Franse Tijd, toen de Nederlandse handel bijna stil kwam te liggen, betekende het einde van de Reede. Hoewel de economie na 1815 weer op gang kwam, bleek Texel niet meer de oude rol op zich te nemen. Met de opening van het Noordhollandsch Kanaal in 1824 was een snellere route naar Amsterdam gevonden.

Toch bleef het eiland omringd door de wereldzeeën en bleven verhalen uit de hele wereld naar Texel komen.

Kernverhaal

We zullen dit verhaal de komende jaren omarmen als kernverhaal. De focus is de wereld. Anders gezegd: je kijkt naar de zee, het eiland ligt achter je, de wereld voor je. En uiteindelijk komt de wereld weer terug naar het eiland. Het eilandverhaal wordt de raamvertelling, van waaruit het wereldverhaal verteld wordt.

1.3 De Oudheidkamer

De Oudheidkamer is een klein museum in het centrum van Den Burg, gehuisvest in een van de oudste huizen van Texel. Er is ook een kleine kruidentuin met geneeskrachtige kruiden. In de Oudheidkamer staat de tijd stil: de inrichting van het museum concentreert zich rond de periode 1900. De objecten functioneerden ooit ze allemaal in (voornamelijk) huishoudens ergens op het eiland. De Oudheidkamer bewaart de persoonlijke geschiedenis van de eilanders en geeft deze door. In de komende jaren willen we meer “leven” toevoegen door middel van persoonlijke vertellingen. Hierdoor versterken we de warme, intieme sfeer die de Oudheidkamer heeft.

1.4 Vuurtoren

De Vuurtoren staat symbool voor het Texelgevoel. Het bezoek aan de Vuurtoren is dan ook een populaire attractie. Na een klim van 118 treden kijken bezoekers vanaf drie kanten over de zee uit. Staand op 47 meter hoogte is ook het eiland goed te overzien. Iedere dag is het uitzicht anders. Flinker wind, dreigende lichten of windstille, zomerse dagen. Bij helder weer kan de bezoeker over de zee naar Vlieland, Wieringen en Den Helder kijken. Het ‘levensverhaal’ van de Vuurtoren geeft bezoekers meer gevoel bij de plek. Bezoekers kijken anders naar de zee als zij weten hoe gevaarlijk die kan zijn, en begrijpen hoe urgent en levensreddend het licht van de toren of de seinen van de lichtwachters voor zeelieden konden zijn. Ook het oorlogsgeweld – een belangrijk moment uit de geschiedenis van de toren - komt opeens heel dichtbij als je de kogelgaten van de oude torenmuur met je handen aan kunt raken.

2. Missie

Onze boodschap

Wij verbinden mensen met natuur en cultuur om samen een mooiere wereld te maken

Door mensen te verbinden met natuur en cultuur, ontstaat er bewustwording waardoor mensen zich anders gaan gedragen. Dit heeft een positief effect op de wereld.

We werken vanuit de volgende kernwaarden; verbindend in ons museumnetwerk, deskundig in onze manier van werken, duurzaam in de bedrijfsvoering, betrouwbaar en inspirerend voor alle partners en organisaties die met ons werken.

3. Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het functioneren en het beleid van de directie en benoemt, schorst en ontslaat de directeur-bestuurder. De RvT houdt toezicht op de algemene gang van zaken bij Stichting Texels Museum en stelt de begroting, jaarrekening en beleidsplannen van STM vast. De leden van de RvT hebben inzicht en ervaring op bestuurlijk, organisatorisch, financieel, commercieel en/of juridisch gebied en kunnen op grond daarvan als klankbord fungeren voor de directie. De leden stellen zich onvoorwaardelijk achter de doelstelling van STM en beoefenen geen andere functies die als belangenverstrengeling kunnen worden aangemerkt. Daarnaast zijn zij goed geïntegreerd in de Texelse samenleving en streven naar draagvlak bij relevante Texelse groeperingen. De leden van de RvT ontvangen een vaste onkostenvergoeding van € 1.700,- per kalenderjaar.

Governance

Door het ondertekenen van de zogenaamde 'Bijlage 12' van het CBF, de toezichthouder goede doelen, onderschrijven de leden van de RvT en de directie van STM individueel en gezamenlijk de drie door het CBF geformuleerde principes van goed bestuur voor goede doelen en handelen zij daarnaar:

1. De functiescheiding tussen uitvoeren, besturen en toezicht houden;
2. Het continu verbeteren van effectiviteit en doelmatigheid bij het realiseren van de doelstellingen;
3. Het optimaliseren van de relaties met belanghebbenden.

STM heeft in haar statuten de functie 'toezicht houden' (vaststellen of goedkeuren van plannen en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk gescheiden van het 'besturen' dan wel van de 'uitvoering'. STM wordt bestuurd door de directie, waarop toezicht wordt gehouden door de RvT. De RvT heeft uit haar midden een auditcommissie ingesteld die onder meer toezicht houdt op het financiële gang van zaken en de verslaggeving daarvan. De remuneratiecommissie vult de werkgeversrol van de RvT in.

De wettelijk voorgeschreven Ondernemingsraad levert vanuit het oogpunt van medezeggenschap een bijdrage aan een goed bestuur van STM.

Er is besloten om de huidige statuten van STM aan te passen, om deze verder in lijn te brengen met de Governance Code Cultuur. De verhouding tussen de RvT en de directeur is, voor zover niet in de statuten geregeld, vastgelegd in een reglement waarin de verantwoordelijkheden en taken zijn benoemd.

Bestuursconflict

De gang van zaken in 2019 is in sterke mate gedomineerd door een slepend conflict tussen de directeur-bestuurder en de RvT. Het conflict heeft tot veel onrust geleid, zowel binnen de organisatie als daarbuiten.

Nadat een intensief en langdurig mediationtraject -- dat erop gericht was de ernstig verstoorde verhoudingen te herstellen -- niet tot resultaat leidde, heeft STM er uiteindelijk voor gekozen een ontbindingsverzoek in te dienen bij de kantonrechter. In de uitspraak van de kantonrechter op 6 september 2019, waarin het verzoek tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst met de bestuurder werd toegekend, werd de handelswijze en werden de standpunten van de Raad van Toezicht in vrijwel elk opzicht gesteund. De Raad heeft zich steeds gehouden aan de Governance Code, en heeft voortdurend geopereerd vanuit het belang van STM.

Na de uitspraak kon daar waar nodig gestart worden met de reparatie van de beschadigde relaties. Met de benoeming van Bas van Spréw als interim-directeur is de eerste stap in die richting gezet.

De RvT heeft gedurende deze woelige periode constructief samengewerkt met de leden van het Management Team, de hoofden van afdelingen en de interim-bestuurders Albert Zandstra en Anneke

Schrama. Hun steun was enorm belangrijk in deze onverkwikkelijke strijd en we zijn hen daarvoor zeer erkentelijk.

Vergaderfrequentie en focus

De RvT en de waarnemende directie hebben in 2019 in totaal zes keer formeel met elkaar vergaderd.

Vanwege de hectiek en turbulentie is er met grote regelmaat informeel met elkaar overlegd.

Er is een jaaragenda voor 2019 opgesteld, met vergaderdata en vaste onderwerpen, waarbij de gekozen data gesynchroniseerd zijn met de beschikbare voortgangsrapportages op financieel gebied en andere resultaatgebieden. Naast deze onderwerpen is er tijdens de vergaderingen gesproken over de voortgang en risico's van grote en nieuwe projecten, de verdere professionalisering van de organisatie (doelen en resultaten formuleren, meten en evalueren) en personeel.

In verband met de langdurige ziekte van de directeur-bestuurder heeft de RvT in 2018 twee managementteamleden tot waarnemer benoemd, te weten Anneke Schrama en Albert Zandstra. Zij hebben zich ook in 2019, waarin de directeur-bestuurder afgezien van de eerste weken niet in functie is geweest, met verve van hun taak gekweten en de organisatie zoveel als mogelijk op koers gehouden.

Per 6 september 2019 is Bas van Spréw als interim-bestuurder aangesteld.

De relatie tussen de RvT en de OR is in 2019 ernstig geschaad. Overleg tussen beide partijen heeft geregeld plaatsgevonden, maar de agenda werd vrijwel geheel bepaald door het bestuursconflict.

Gedurende het jaar is er geregeld individueel overleg geweest tussen de waarnemend directie, leden van het managementteam en individuele leden van de RvT over lopende zaken en het gevoerde beleid.

De uitkomsten van die gesprekken zijn steeds gedeeld met de voltallige Raad.

Er is een systeem in ontwikkeling voor de monitoring en evaluatie op alle relevante resultaatgebieden. met kwartaal- en jaarrapportages. Die rapportages vormen onder andere de basis op grond waarvan de RvT haar toezichthoudende taak kan uitvoeren, maar zijn ook een essentieel besturingsmechanisme voor STM.

Erkenning door het CBF

De organisatie voldoet aan de kwaliteitscriteria van het CBF en bezit de Erkenning voor goede doelen in Nederland. De kwaliteitseisen worden opgesteld door de onafhankelijke Commissie Normstelling, die bestaat uit leden die het belang van gevers, donateurs en de sector behartigen. De organisatie onderschrijft de Governance Code Cultuur en leeft de 'Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen' na.

Samenstelling van de Raad van Toezicht

De samenstelling van RvT was in het jaar 2019 als volgt:

Dhr. R.W. Heutink (voorzitter), lid remuneratiecommissie, benoemd tot 5 december 2022

Organisatie, ondernemerschap, marketing

Andere functies:

- Directeur Heutink Bijvoorbeeld BV
- Lid Raad van Commissarissen NV Waterbedrijf Drenthe
- Redactiemedewerker CLOU, magazine for marketing research & digital analytics

Mw. A. van der Horst, voorzitter remuneratiecommissie, benoemd tot 5 december 2022

Organisatie, HR

Andere functies:

- Directeur Servicecentrum/Bedrijfsvoering Gemeente Alkmaar
- Bestuurslid Stichting Texels Welzijn

Mw. A. Westbroek, lid auditcommissie, benoemd tot 5 december 2022

Juridische zaken, governance

Andere functies:

- General Counsel Holland Casino N.V.

Dhr. F. Koster, voorzitter auditcommissie, benoemd tot 27 november 2023

Financiën

Andere functies:

- Bestuurslid Raad van Toezicht Landschap Noord-Holland
- Penningmeester bestuur Landschapsbeheer Nederland
- Penningmeester bestuur De12Landschappen
- Regent Johan Pieter Kuiper Fonds
- Penningmeester Raad van Toezicht Eurosite
- Lid beleggingscommissie Nationale Monumenten Organisatie

Rooster van aftreden

De in 2018 aftredende leden zijn herbenoemd voor een nieuwe termijn van vier jaar. Het in 2019 afgetreden lid is eveneens benoemd voor een nieuwe termijn van vier jaar. Vanaf 1 december 2019 heeft A. Westbroek wegens privé-omstandigheden niet meer deelgenomen aan de activiteiten van de Raad. Haar lidmaatschap is per 1 april 2020 beëindigd. Om de continuïteit te waarborgen is de RvT in 2020 gestart met de werving van twee nieuwe leden. Het streven is de Raad voor het einde van 2022 verder uit te breiden met één lid, zodat een zorgvuldige overdracht bij het einde van de termijn van R.W. Heutink en A. van der Horst geborgd is.

De RvT dankt iedereen die zich in het turbulente jaar 2019 met hart en ziel heeft ingezet voor het belang van de STM. Er is onder moeilijke omstandigheden veel gepresteerd, en we zijn er trots op daar een (bescheiden) steentje aan te hebben mogen bijdragen.

4 Directieverslag

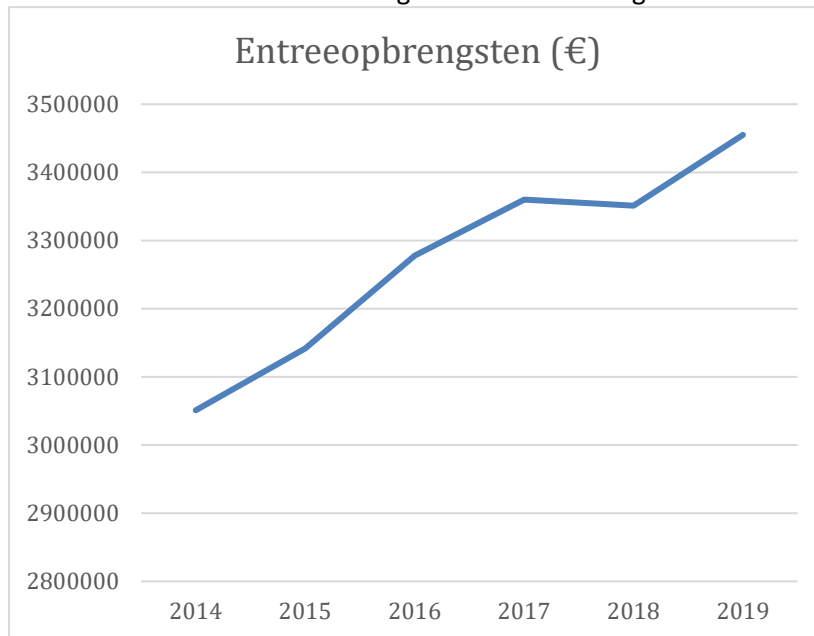
4.1 Resultaten 2019

Unieke verdienstructuur

De inkomstenstructuur van STM is anders dan die van de meeste musea in Nederland. De bezoekers genereren via entreegelden, restaurants en winkels ruim 90% van het jaarlijkse budget. Subsidies bepalen slechts 6% van het STM-budget. En dat is uniek in Nederland waar de meeste musea zo'n 50% van hun budget behalen uit eigen inkomsten en de rest dus aangevuld wordt door subsidies (bron: benchmark).

Entreeopbrengsten – boven begroot

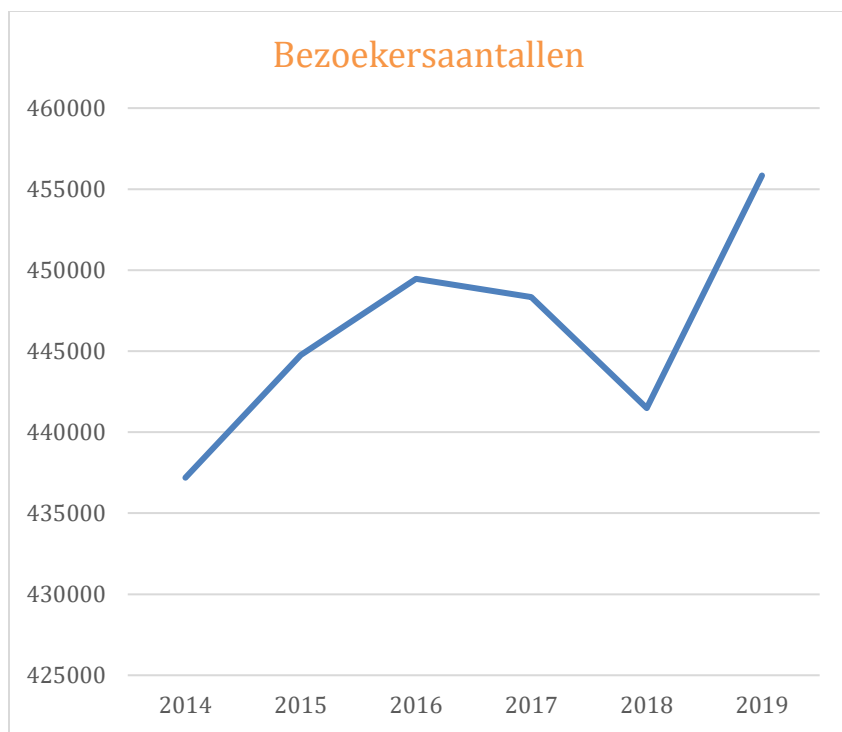
Omdat er in 2019 meer bezoekers zijn ontvangen dan verwacht, vielen de entreeopbrengsten ook hoger uit dan begroot. En daarmee ook hoger dan in 2018. De totale entreeopbrengsten van de musea en locaties van STM in 2019 bedroegen € 3.455.000. Begroot was €3.372.000.

[grafiek entreeopbrengsten]

Aantallen bezoekers – een stijgende lijn

De bezoekersaantallen van 2019 vielen flink hoger uit dan in 2018. Alle musea en locaties werden beter bezocht dan vorig jaar. Museum Kaap Skil trok minder bezoekers dan begroot, maar maakte toch een flinke sprong voorwaarts naar ruim 61.000 bezoekers. De Oudheidkamer werd opnieuw zeer goed bezocht, met ruim 8700 bezoekers. De Vuurtoren kende opnieuw een recordjaar.

[grafiek bezoekersaantallen]

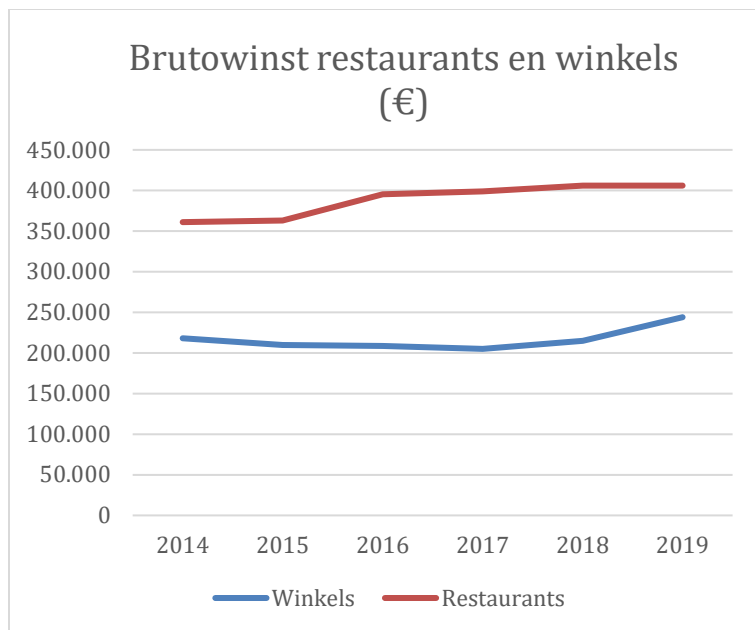
Vooruitblik 2020

Door nog beter positionering en communicatie verwachtten we in 2020 meer bezoekers te trekken dan in 2019. De eerste maanden van 2020 trokken Ecomare en Museum Kaap Skil flink meer bezoekers dan verwacht in die periode. In maart 2020 is de bezoekersprognose voor alle musea en locaties echter drastisch bijgesteld vanwege de maatregelen rond het coronavirus.

Brutowinst restaurants en winkels

De omzet van de museumwinkels – en ook de brutowinst - is aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2018 en was ook hoger dan begroot voor 2019. In de winkel van Ecomare was een flinke stijging in de verkoop van pluche en artikelen divers te zien. De duurzame uitstraling is nog verder ingevoerd. De kunst is om hier een goed evenwicht in te krijgen. Duurzaam of lokaal geproduceerd (kleinschalig) betekent vaak een hogere inkoopprijs. De verkoopprijs mag dan hoger zijn maar moet wel in verhouding blijven met ander aanbod.

De brutowinst van de museumrestaurants (Ecomare en Museum Kaap Skil) bleef iets achter bij de begroting, en was in 2019 gelijk aan de brutowinst in 2018. Met een lokale cateraar is een aantal malen een themadiner verzorgd, alles met zo veel mogelijke lokale producten bereid. Dit leverde enthousiaste deelnemers en goede pr op, maar was niet winstgevend.

[grafiek brutowinst resto en winkel]

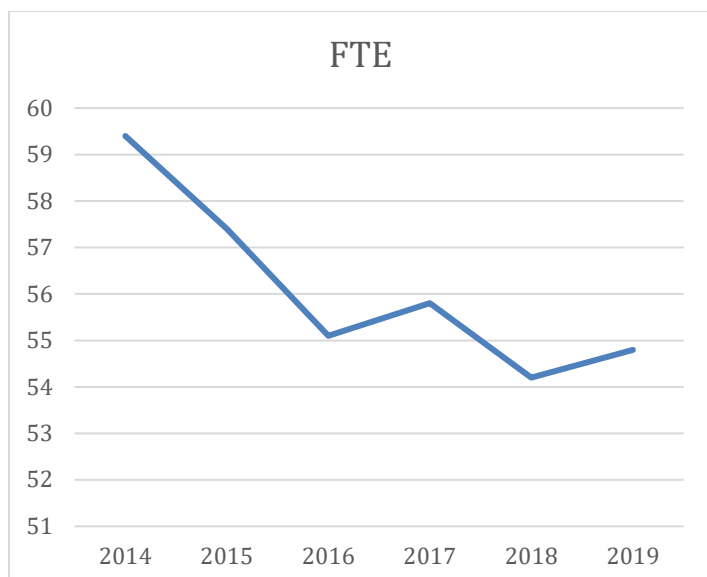
Lasten

Veruit de grootste kostenpost – naast huisvestingskosten, afschrijvingen en publiciteits- en communicatiekosten van STM – wordt gevormd door het personeel. Hieronder worden de personeelskosten en huisvestingskosten kort belicht.

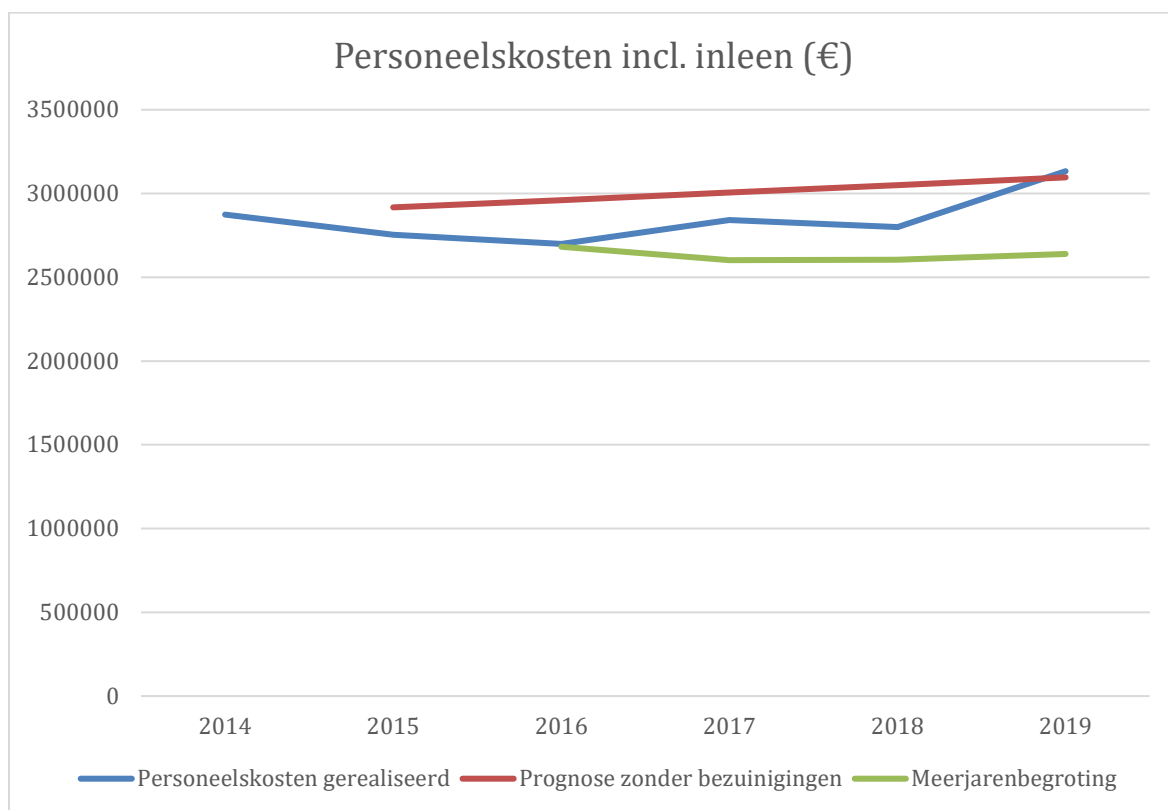
Personeelskosten

In 2019 was een ruimer aantal fte begroot dan in 2018; de verwachting was dat STM 56,8 fte aan medewerkers zou inzetten. Dit is lager uitgekomen, op 54,8 fte. Het voorbereiden van beoogde uitbreiding in functies nam meer tijd in beslag dan verwacht, waardoor de werving pas later is gestart. De uitbreiding van de directie die eind 2018 werd voorzien, heeft niet in extra fte plaatsgevonden. Vanwege eenmalige hogere juridische kosten vallen de personeelskosten over 2019 toch fors hoger uit dan begroot en dan in 2018.

Voor 2020 was opnieuw een flinke fte-uitbreiding begroot, om voor diverse afdelingen versterking aan te trekken. Voordat deze investeringen in gang werden gezet, werd de organisatie echter ingehaald door de COVID-19 crisis. Daarmee zijn alle uitbreidingen direct on hold gezet.

[Grafiek FTE]

[Grafiek personeelskosten]

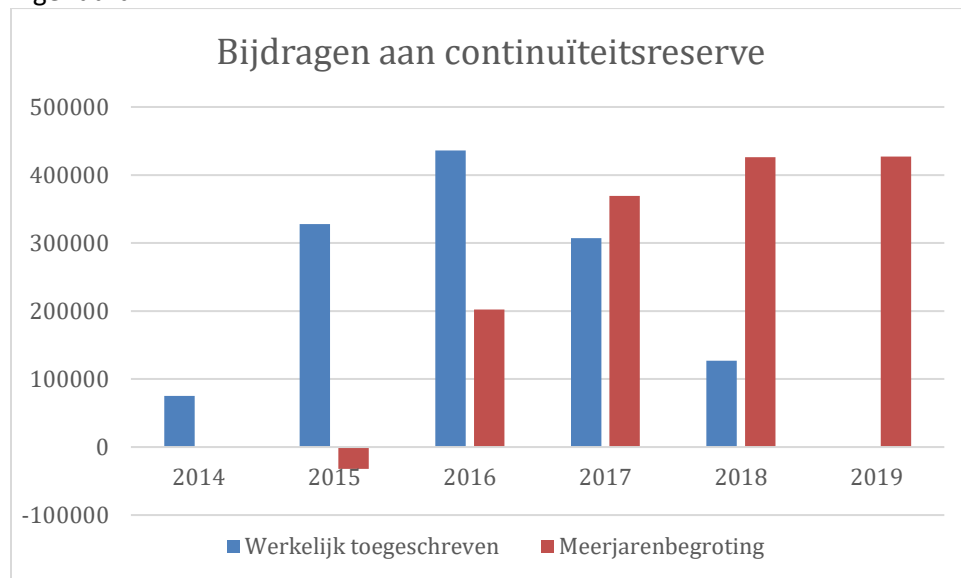
Huisvestingskosten

De huisvestingskosten vielen in 2019 € 288.000,- lager uit dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat bij Ecomare gepland onderhoud aan het gebouw sinds 2014 wordt uitgesteld en toegevoegd aan de bestemmingsreserve egalisatie onderhoudskosten (€ 152.000,- in 2018 en € 77.000,- in 2019).

Deze reserve is gevormd om de sterk schommelende kosten uit het meerjarenonderhoudsplan te egaliseren, zodat de jaarlijkse onderhoudskosten aan de gebouwen en installaties een gelijkmatiger beeld vertonen. De overige huisvestingskosten waren ook lager dan begroot. De voorziene verhoging van de erfpacht bij Ecomare en de verhoging van de huur van de Vuurtoren zijn nog niet doorgevoerd.

Reserve-opbouw

Na een aantal jaren van reserve-opbouw is de continuïteitsreserve van STM in 2019 niet uitgebreid. Er is een minimale toevoeging gedaan. De onvoorziene hogere personeelskosten, zijn hier voor een deel de oorzaak van. Om de fondsenwerving op een hoger niveau te brengen is externe deskundigheid ingehuurd.

[grafiek continuïteitsreserve]

Financiële ratio's

Financiële ratio's	2019	begroot	2018
1. Bestedingsratio lasten	84%	84%	86%
2. Bestedingsratio baten	90%	93%	85%
3. Beheer- en administratiekosten	12%	< 15%	8%
4. Kosten werving (in % van totaal baten)	5%	5%	4%
5. Kosten werving (in % van baten eigen fondsenwerving)	24%	< 25%	22%
6. Solvabiliteit	87%	> 40%	88%
7. Quick ratio	253%	> 100%	360%
8. Current ratio	266%	> 150%	372%
9. Personeelskosten	59%	56%	56%

De ratio's voor dit jaarverslag zijn als volgt berekend:

1. Dit percentage is verkregen door het totaal van de bestedingen van de doelstelling te delen door het totaal van de lasten van de Stichting Texels Museum.
2. Dit percentage is verkregen door het totaal van de bestedingen van de doelstelling te delen door het totaal van de baten van de Stichting Texels Museum.

3. Dit percentage is verkregen door het totaal van de bestedingen aan beheer en administratie te delen door het totaal van de lasten van de Stichting Texels Museum.
4. Dit percentage is verkregen door de wervingskosten te delen door het totaal van de baten van de stichting.
5. Dit is de berekening van de CBF-norm (Centraal Bureau Fondsenwerving). Het percentage is verkregen door de wervingskosten te delen door de baten van eigen fondsenwerving. Ook in 2017 blijven we binnen de door het CBF gestelde norm van 25%.
6. Solvabiliteit is het totaal van fondsen en reserves en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.
7. Liquiditeit (quick ratio) zijn de vorderingen en liquide middelen gedeeld door de kortlopende schulden.
8. Liquiditeit (current ratio) zijn de voorraden, vorderingen en liquide middelen gedeeld door de kortlopende schulden.
9. Dit zijn de totale personeelskosten van STM gedeeld door de totale lasten.

4.2 Organisatie

Doel strategisch plan 2015: *In 2020 is STM een krachtige speler en een efficiënt en effectief werkende organisatie. Andere organisaties zoeken aansluiting bij STM.*

4.2.1 Structuur en strategie

Het bedrijfsbreed werken door de afdelingen Financiën & administratie, Techniek, Communicatie en Tentoonstellingen & educatie is in 2019 verder doorgevoerd. Dit bracht echter ook knelpunten in de werkwijze aan het licht. Tegelijkertijd is daarom in 2019 door het MT onderzocht welke organisatiestructuur het best bij STM past. Als gevolg van andere veranderingen in de organisatie is dit traject pas in 2020 tot afronding gekomen.

Het huidige strategisch plan van STM loopt in 2020 af. Daarom is in 2019 al een start gemaakt met het opnieuw formuleren van de missie en visie van de Stichting. Dit is voorafgegaan door visieontwikkeling voor de afzonderlijke musea en locaties: voor Ecomare, Museum Kaap Skil, de Oudheidkamer en de Vuurtoren is in 2019 een nieuw visiedocument geschreven.

4.2.2 Risicobeheersing

Tijdens de jaarlijkse interim-controle onderzoekt de externe accountant de administratieve organisatie en geeft in de management letter aanbevelingen voor het verbeteren van de interne controle. In de periode van waarnemend directeurschap door twee managers is extra aandacht besteed aan zorgvuldigheid rondom de tekenbevoegdheid. Eind 2017 is in samenwerking met de preventiemedewerker een bedrijfsbrede RI&E uitgevoerd, op basis waarvan een gedegen plan van aanpak is ontwikkeld. Dit plan is besproken met het managementteam en een deel van de maatregelen uit dit plan van aanpak is in 2018 al doorgevoerd. Dit is in 2019 voortgezet. Een van de aanpassingen was het plaatsen van een hekwerk rondom het lage zeehondenbassin, dat de veiligheid van de bezoekers ten goede komt. Op arbo-gebied zijn de werkplekken voor verschillende medewerkers verbeterd door middel van hoog-laagbureaus en vervangende bureaustoelen.

De enkele zeewaterleiding tussen de Noordzee en Ecomare is van levensbelang voor de dieren en een kwetsbaar punt in de bedrijfsvoering. Met een tweede zeewaterleiding wordt het risico van uitval drastisch verminderd. Het vergunningstraject hiervoor is in 2019 gestart.

4.2.3 Klachtenregeling

Stichting Texels Museum kent een procedure voor het omgaan met klachten van bezoekers, donateurs en andere belanghebbenden. Een korte klachtenregeling is op de websites te vinden. Alle klachten en opmerkingen worden geregistreerd bij het directiesecretariaat. Ook klachten via sociale media worden beantwoord en geregistreerd.

In 2019 ontvingen wij vier formele klachten, waarvan twee via Facebook. Tweemaal betrof het bezoekers die zich onvriendelijk behandeld voelden door een medewerker van de Stichting. Een klacht werd ingediend naar aanleiding van een val in het museum. Op de klachten is adequaat gereageerd.

4.2.4 Samenwerkingsverbanden

- STM wil een interessante en sterke partner zijn voor anderen (museumnetwerk). In de toekomst hopen we dat meer musea en organisaties op Texel aansluiting bij ons zoeken. Het verder professionaliseren van het facilitair bedrijf is hiervoor een voorwaarde. Met veel partijen wordt al doorlopend samengewerkt; deze samenwerkingen zijn van grote waarde. Een aantal samenwerkingsverbanden uit 2019:
 - Met de Provincie Noord-Holland wordt intensief samengewerkt in het project 'Palmhoutwrak'.

- Medewerkers van Ecomare en van het NIOZ hebben samen onderzoek gedaan naar mogelijkheden om de waterkwaliteit in het zeeaquarium te verbeteren.
- In samenwerking met het Nationaal Park wordt jaarlijks een trainingsdag georganiseerd voor gastheren en gidsen.
- Met Staatsbosbeheer wordt intensief samengewerkt bij het aanbieden van excursies in de Texelse natuur.
- Ecomare speelt een prominente rol in het overleg over een nieuw Zeehondenakkoord, samen met de overheid en de andere opvangcentra in Nederland.
- STM is lid van het Texels Ondernemers Platform TOP, waar ook logiesverstrekkers zijn aangesloten (ambassadeurs!).
- De doorlopende samenwerking binnen de Stichting Nederlandse Natuurhistorische Collecties (SNNC)

Bijzondere samenwerkingen

In maart 2019 strandde een levende bruinvis bij paal 9. Dierverzorgers van Ecomare haalden het dier op. Na onderzoek door de dierenarts is het dier in samenwerking met de KNRM uitgezet nabij de Razende Bol.

Een opgedoken messing kookketel uit het wrak van de Pieter Anthony (het Schervenwrak) heeft een plek gekregen in De Grote Suriname-tentoonstelling in de Nieuwe Kerk. De tentoonstelling, die van 5 oktober tot 2 februari 2020 te zien was, gaat over de cultuurgeschiedenis van Suriname, van de oudste nederzettingen tot nu. [foto kookketel]

VVV Texel wil een optimaliseringsslag maken in het fysiek en digitaal informeren van de Texelbezoeker. Vanaf 16 september is een toeristisch informatiepunt ingericht in Museum Kaap Skil. Met als doel te onderzoeken waar de informatiebehoefte van de gast anno nu ligt en om een nog groter informatiebereik te creëren in de nabije toekomst. [foto VVV]

4.2.5 MVO-beleid

Duurzaamheid is meer dan energiebesparing. STM neemt invulling van haar maatschappelijke taak ook serieus. Door het aanbieden van stageplaatsen en vrijwilligerswerk, samenwerking met de reclassering en met een sociale werkplaats. Maar ook samenwerking met Stichting de Traanroeier, Duikclub Texel en de dorpscommissie van Oudeschild. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is een belangrijk onderdeel in de Green Key-keuring.

[foto Green Key]

Vanuit het Strategisch Plan en onze missie proberen we zo duurzaam mogelijk te werken. Ecomare heeft al jaren het gouden Green Key-keurmerk, dit wordt tweejaarlijks getoetst. In 2019 is ook voor Museum Kaap Skil de gouden Green Key behaald. Een mooie stap in het duurzaam ondernemen binnen STM.

Het duurzaam ondernemen uit zich binnen STM in:

- Een groene energieleverancier: Engie (collectief EnergyProof);
- Energiegebruik beperken (led-lampen);
- Watergebruik beperken;
- Warmte-koudeopslag bij Ecomare en bij Museum Kaap Skil;
- Afval scheiden: ook in de musea heel nadrukkelijk;
- Aanbod in winkels en restaurants zo duurzaam mogelijk;
- De inkoop van veel lokale producten;
- Inkoop van groene schoonmaakmiddelen en dergelijke;
- Bewustzijn bij medewerkers vergroten;

- Een elektrische auto en een elektrische fiets voor personeel;
- Fietsenplan voor woon-werkverkeer.

Het winkelaanbod bij Ecomare is in 2019 nog duurzamer geworden. Door de inkoop van kinder-t-shirts van biologisch katoen, en een productenlijn gemaakt van duurzaam bamboe. Van dit materiaal is een eigen lijn aan kinderservies ontworpen. Ook een aantal producten van kleinschalige lokale bedrijfjes zijn opgenomen in het assortiment. In het restaurant is het aantal vegetarische producten verder uitgebreid. Maar ook bij het maken van tentoonstellingen is er aandacht voor duurzaamheid. Voor de tentoonstelling Schip in Zicht bij Museum Kaap Skil zijn bijvoorbeeld veel oude onderdelen behouden en verbeterd en materialen hergebruikt.

5. Doelen uit strategisch beleid 2016-2020

Bezoek, beleef, deel en koester de unieke natuur en cultuurhistorie van Texel en omringende zeeën!

Bezoekers - Zo veel mogelijk bezoekers...

Impact - Mensen 'raken'/inspireren...

Koesteren - Zodat men gaat koesteren/delen...

5.1 Bezoekers - Zo veel mogelijk bezoekers...

Uit Strategisch Plan 2016-2020:

We delen onze collecties, erfgoed en bijzonderheden wereldwijd met zo veel mogelijk bezoekers. Dit kunnen mensen zijn die fysiek een bezoek brengen, maar ook bezoekers van onze online media.

Het bereik wordt gemeten aan de hand van bezoekersaantallen, entree-, winkel- en restaurantopbrengsten, bezoekers en volgers van onze online media en het bereik van media-exposure.

De bezoekersaantallen in de musea waren hoger dan in 2018 en op veel plaatsen ook hoger dan begroot. Hetzelfde geldt voor de entreeopbrengsten. De websites van de musea en locaties van STM werden in 2019 opnieuw beter bezocht, en het aantal volgers op sociale media ontwikkelde zich positief.

5.1.1 Online bezoekers en volgers en mediabereik

Uit Strategisch Plan 2016-2020:

- We delen onze collecties, erfgoed en bijzonderheden wereldwijd met zo veel mogelijk bezoekers. Dit kunnen ook bezoekers van onze online media zijn.
- In 2020 kunnen mensen een virtueel kijkje nemen in musea en staan delen van de collectie online.
- Groeiend aantal internetbezoekers en deelnemers aan social media (kwantitatieve én kwalitatieve meetgegevens).
- In 2016 nulmeting en plan voor internetmarketing met targets. Groeiend aantal bezoekers, +5%.

Resultaten

In 2019 is een begin gemaakt met verder professionaliseren van de afdeling Communicatie, Marketing en Fondsenwerving. De formatie van de afdeling is herzien en het strategisch marketing- en communicatieplan voor de komende vier jaar is in concept gereed. Voor Ecomare, Museum Kaap Skil, Vuurtoren en Oudheidkamer zijn de visies herzien en zijn doelgroepen per locatie vastgesteld. Deze vormen het uitgangspunt voor het vastleggen en eventueel aanpassen van de betreffende huisstijlen.

Huisstijl

Op basis van de hernieuwde visie van Ecomare is het logo in een ander jasje gestoken. Het huisstijlhandboek is in concept gereed en zal in 2020 gefinaliseerd worden. In 2019 is een begin gemaakt met vernieuwde huisstijl voor Museum Kaap Skil. Deze wordt in 2020 verder uitgewerkt. Voor Vuurtoren en Oudheidkamer zal in 2020 gestart worden met het huisstijlhandboek.

Ontsluiten collectie

In 2019 is vrijwel de volledige collectie van de Stichting ingevoerd op een nieuw collectieregistratiesysteem, TMS. Alle objecten zijn in deze database opgenomen, verdeeld in een categorie natuurhistorisch en een categorie cultuurhistorisch. Dit maakt het mogelijk om topstukken en deelcollecties vanaf 2020 ook online te presenteren. Met name voor Museum Kaap Skil werden in 2019 op sociale media al veel collectiestukken gedeeld met het publiek.

Websites

Ecomare had als doel voor 2019: 693.000 bezoeken op de website in totaal. Met 746.333 bezoeken ligt de site ruim boven de kpi-koers (108%). Dat geldt ook voor het aantal bezoeken via mobieltjes. Dat zit nog steeds fors in de lift, op maar liefst 161% van de KPI-koers. Dertig procent van de bezoekers bekijkt de Ecomare-site op een desktop-computer.

Museum Kaap Skil had als doel voor 2019: 62.480 bezoeken op de hele website. Met 78.601 bezoeken ligt de website op 120% van de KPI-koers. De bezoek-curve kent opmerkelijke pieken: de voorjaarsvakantie (facebook-advertentie en adwords-succes), de presentatie van de pronkbeker (social media en aandacht in de landelijke media) en de overige vakantieperiodes. Het grote merendeel van de bezoekers bezoekt de site met behulp van een mobiele telefoon. Er is een opmerkelijke groei van het directe verkeer naar de site (intikken webadres). Dit duidt op een toename van de naamsbekendheid van het museum.

De Oudheidkamer had als doel voor 2019: 10.000 bezoeken op de hele site. De site werd 12.132 keer bezocht. Dankzij een na-effect van de opening in de Kerstvakantie, de succesvolle lancering van de tentoonstelling over huisartsen en het toevoegen van Duitstalige en Engelstalige informatie en komt de site daarmee op 121% van de KPI-koers. Ook hier is dit succes vooral te danken aan een groei van het bezoek via mobiele telefoons.

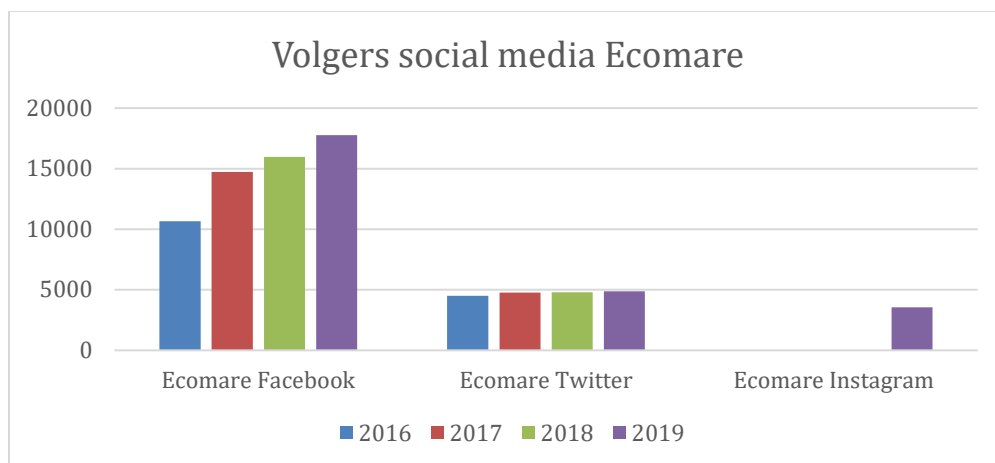
De Vuurtoren had als doel voor 2019: 51.700 bezoeken voor de hele website. Met 54.785 bezoeken in het afgelopen jaar ligt het bezoek aan de site op een tevredenstellende 106% van de gewogen kpi-koers. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de site nu in de toren zelf te raadplegen is op een groot touchscreen.

Facebook en Twitter

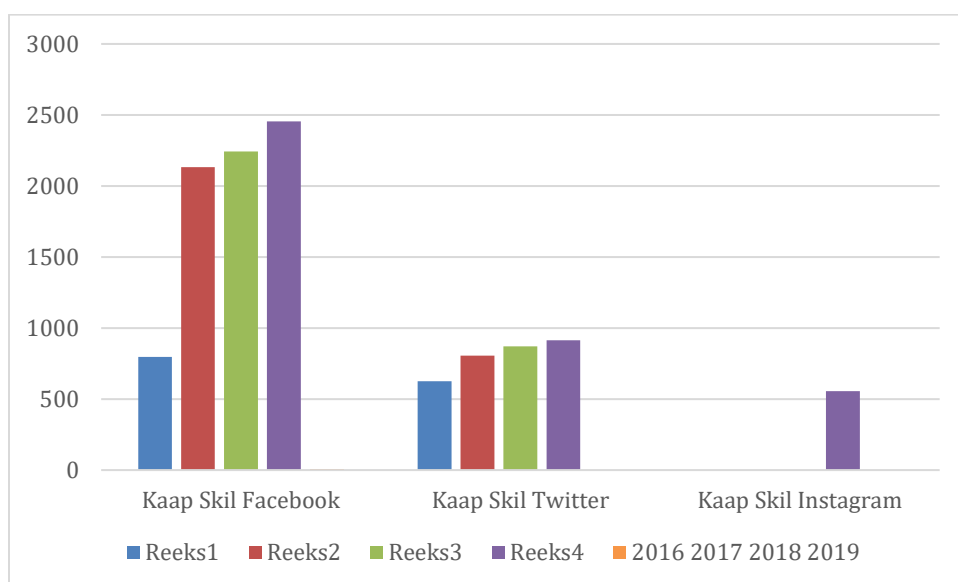
Alle accounts van de Stichting in aantal volgers blijven groeien. De diervverzorgers van Ecomare leverden een bijdrage aan diverse film- en persactiviteiten. Met hun prachtige opnamen van de dieren wist Ecomare via social media een groot publiek te bereiken.

Voor Museum Kaap Skil steeg het aantal volgers op Facebook van 2.242 naar 2.455 (9,5%), voor Ecomare van 15.959 naar 17.776 (11,4%), voor de Vuurtoren van 1.230 naar 1394 (13,3%) en voor de Oudheidkamer van 78 naar 106 (35,9%).

Ook op Twitter is er groei gebleven. Het aantal volgers van Museum Kaap Skil is toegenomen van 870 naar 915 (5,1%), voor Ecomare 4.784 naar 4866 (1,7%). Voor de Vuurtoren en de Oudheidkamer is er geen actief Twitteraccount. Nieuw zijn de vier Instagramaccounts, die vanaf de start allemaal een behoorlijk aantal volgers hebben getrokken. Voor Ecomare 3.543, voor Museum Kaap Skil 556, voor de Vuurtoren 669 en voor de Oudheidkamer 123 volgers (wat veel is in vergelijking met de 106 volgers op facebook).

[grafiek volgers social media Ecomare]

[grafiek volgers social media MKS]

Mediabereik

Het aanbod op het eiland om andere activiteiten te doen blijft stijgen. STM moet blijven vernieuwen om mensen te trekken. Uit onderzoek blijkt ook dat het voor potentiële bezoekers belangrijk dat er iets nieuws te zien is bij de verschillende onderdelen van STM. Via de websites, social media, advertenties en free publicity worden bezoekers geworven. Er zijn in 2019 verschillende campagnes opgezet om bezoekers te genereren en mensen te informeren over activiteiten. Vooral voorafgaand aan de schoolvakanties zijn er onder andere extra acties via social media opgezet. Uit analyse blijkt dat de musea van STM flink in het nieuws zijn geweest, zowel nationaal als internationaal.

Free publicity

Over alle musea van STM is bijna wekelijks een pers- of nieuwsbericht te vinden in de lokale media (Texelse Courant, Texel Dit Weekend) en zeer regelmatig in de regionale pers (Noordhollands Dagblad en RTVNH). Op landelijke websites worden frequent nieuwsberichten overgenomen.

Media exposure Ecomare 2019

- In 2019 zijn 799 artikelen (2018: 1101) gepubliceerd met een verwijzing naar Ecomare (of gerelateerde zoekwoorden) (sinds het toevoegen van Ecomare-foto's aan de Wikipedia-databank, kunnen dit ook rechtenbeschrijvingen bij foto's zijn (zoals foto: Ecomare)).
- Het bereik van al deze artikelen gezamenlijk was zeer groot met ruim 552 miljoen lezers (2018: 118.868.841 lezers).
- De meeste artikelen verschenen in lokale media: Texelse Courant en Texel-Plaza, gevolgd door de nationale nieuwssite Oozo.nl.
- Belangrijkste onderwerpen waar over werd geschreven waren: reistips voor het eiland Texel (met name Duitstalig – waarbij opvallend was dat in de Duitstalige berichtgeving over de Pronkbeker bij Museum Kaap Skil en de blauwe karaf bij de Oudheidkamer, ook 'Ecomare' werd genoemd en beschreven), de video van een springende voshaai in de Noordzee, de vondst van een roggenei met een rogje er nog in, de opvang van albino zeehond Snow White, en de dood van zeehond Bram.
- Artikelen met het meeste bereik: in februari een Amerikaans artikel de dode zeekoeten in de Noordzee met quote vanuit Ecomare (ABC-news: 14 miljoen lezers), in augustus een Engels artikel over 'The Best Things to See and Do in Texel, the Netherlands' (The Culture Trip: 10 miljoen lezers) en in oktober een artikel over de opvang van de albino zeehond Snow White (AD.nl: 9 miljoen lezers).
- Internationale artikelen kwamen vooral uit Duitsland.

Media exposure Museum Kaap Skil 2019

- In 2019 zijn 353 (2018: 354) artikelen gepubliceerd met een verwijzing naar Museum Kaap Skil (of de gerelateerde zoekwoorden).
- Het bereik van al deze artikelen gezamenlijk was uitzonderlijk groot: 102.850.339 lezers (2018: 11.453.704 lezers).
- Belangrijkste onderwerpen waren reistips voor Texel, de onthulling van de pronkbeker en de deelname aan de RAAK-stimuleringsprijs.
- Artikelen met het meeste bereik: in maart de onthulling van de pronkbeker (nu.nl met 9 miljoen lezers), in augustus een Engelstalig artikel met reistips voor Texel (10 miljoen lezers), in oktober een Chinees artikel over schatten van de zeebodem (9 miljoen lezers).

Media exposure Oudheidkamer 2019

- In 2019 zijn 55 artikelen gepubliceerd met een verwijzing naar Oudheidkamer Texel (of de gerelateerde zoekwoorden).
- Het bereik van al deze artikelen gezamenlijk was 731.238 lezers.
- Belangrijkste onderwerpen: de blauwe karaf, de opening tentoonstelling 'van chirurgijn tot dokter Waverijn' en de open monumentendag.
- Artikelen met het meeste bereik: de Open Monumentendag (131.000 lezers)

Media exposure Vuurtoren 2019

- In 2019 zijn 92 artikelen gepubliceerd met een verwijzing naar Vuurtoren Texel (of de gerelateerde zoekwoorden).
- Het bereik van al deze artikelen gezamenlijk was maar liefst 61.638.984 lezers.
- Belangrijkste onderwerpen: Texeltips of beschrijvingen van Texel.

- Artikelen met het meeste bereik: Het noemen van de vuurtoren in een artikel op NU.nl (8,36 M lezers), de uitzending van Flirty Dancing bij de vuurtoren (Telegraaf, 6,86 M lezers) en een artikel over een geschrapte passage in het boek Turks Fruit (Volkskrant, 5 M lezers)

Advertenties

Toeristen op het eiland zijn te bereiken via de traditionele mediakanalen. Het advertentiebudget van STM wordt daarom met name ingezet op Texel. In het hoogseizoen plaatsen we advertenties in de Vakantiekraant, Texel Dit Weekend, TexelNu, zetten we busreclame in en plaatsen we MUPI-posters op veelbezochte plekken. Verder verspreiden we wervingsfolders en posters bij logiesverstrekkers.

Daarnaast promoten we onze musea en activiteiten natuurlijk ook steeds meer via digitale agenda's, websites, social media en mobiele apps.

5.2 Impact - Mensen 'raken' / inspireren...

Uit Strategisch Plan 2016-2020:

In 2020 heeft STM een bijzonder museaal en educatief aanbod waarbij beleven, ervaren, delen en koesteren de uitgangspunten vormen. Alle locaties vernieuwen voortdurend om herhaalbezoek interessant te maken. Bij alle vernieuwingen (van collecties, museaal aanbod, activiteiten) staat de beleving voorop, wordt rekening gehouden met de kernwaarden en wordt gekeken hoe nieuwe initiatieven bijdragen aan delen (selfiespots) en uiteindelijk koesteren (impactmetingen).

We realiseren dit door onze collecties kwalitatief op peil te houden en door een mooi aanbod aan andere activiteiten. We meten dit voor Ecomare en Museum Kaap Skil door middel van continu bezoekersonderzoek dat in 2016 opgezet is.

5.2.1 Collecties up-to-date en vernieuwen

De collectie van Stichting Texels Museum wordt geregeld uitgebreid, soms met zeer bijzondere stukken. Voor Museum Kaap Skil is in 2019 een bijzonder gegraveerd glas van een Texelse loodsman uit circa 1730 aangekocht. Tevens een scheepsmodel van een statenjacht.

Een greep uit andere toevoegingen aan de collectie:

- Bouwtekeningen van de restauratie van De Schans (1991)
- Verschillende antieke boeken over de marine en zeevaartkunde
- NSB-paferalia
- Verschillende jutfondsten
- Verschillende vondsten van het Hoogheemraadschap, gedaan bij werkzaamheden aan het gemaal bij de Schans. Vooral: twee muren van het wachttorentje aldaar
- Verschillende doosjes, potten en dergelijke uit de negentiende en vroege twintigste eeuw.
- Scheepsmodel van de Halve Maen
- Een loodbaar uit 1591

Collectie De Wolf: in 2019 is gewerkt aan het registreren van de schelpencollectie van Piet de Wolf. Begin 2019 ontving Ecomare hiervan een tweede gedeelte. Met deze fraaie toevoeging is het aantal collectiestukken met enkele duizenden toegenomen. [foto schelpen Piet de Wolf]

In juli 2019 spoelde op het strand van Texel een dode dwergvinvis aan. Een bijzonder exemplaar, omdat het dier een vergroeiing (scoliose) van de wervelkolom had. Het skelet is toegevoegd aan de collectie van Ecomare. Nadat het is geprepareerd hopen we het in de toekomst te kunnen tentoonstellen.

5.2.2 Museaal aanbod

In het Strategisch Plan komt aan de orde dat vernieuwen van cruciaal belang is om (herhaal)bezoekers te trekken. In 2019 zijn er diverse tijdelijke tentoonstellingen geopend bij Museum Kaap Skil, Ecomare en de Oudheidkamer.

Ecomare: zeehondenopvang

In totaal werden 85 zeehonden opgehaald van opvanggebied Texel. Dit waren 69 gewone zeehonden en 26 grijze zeehonden. In oktober werden we verrast met een melding van een 'witje' bij De Krassekeet. Dit bleek een albino gewone zeehond te zijn. Deze zeehond had een pittige longworminfectie, maar is na een moeizame start goed hersteld en begin 2020 met zender weer uitgezet.

[foto albino snow white]

Ecomare: vogelopvang en opvang andere dieren

In totaal werden 418 vogels en kleine zoogdieren opgevangen. Waarvan 309 zeevogels en 57 verzwakte zeekoeten tijdens de wreck van januari t/m maart. Eind maart zijn er tien met olie besmeurde zeekoeten binnengekomen. Hiervan hebben we er vijf zelf behandeld en vijf zijn naar de Fugelhelling overgebracht.

Ecomare: de vaste levende collectie

In april 2019 zijn drie gewone zeehonden overgekomen vanuit de dierentuin in Odense. Het zijn twee vrouwtjes van 13 jaar en een mannetje van 5 jaar oud. De Deense dierentuin wilde hun verblijf verbouwen voor de zeeleeuwen en zocht een nieuw onderkomen voor de zeehonden. Ecomare was bereid de dieren op te nemen. In 2019 zijn twee oude zeehonden uit de vaste groep overleden: grijze zeehond Bram en gewone zeehond Serena.

Ecomare heeft – vanwege aanpassingen in de tentoonstellingen – afscheid genomen van de mieren. Deze zijn uitgezet in de oorspronkelijke leefomgeving.

[foto aankomst zeehonden Odense]

Satelliet-tentoonstelling op de Waddenhaven

Samen met Stichting Waddenhaven Texel heeft STM de mini-tentoonstelling 'Opgevist, aangespoeld of opgedoken' gerealiseerd. Deze samenwerking past goed bij het museumnetwerk van STM en zorgt voor meer zichtbaarheid op het eiland. Het kan een voorbeeld zijn voor toekomstige vergelijkbare samenwerking. [foto TT waddenhaven]

Museum Kaap Skil: Pronkbeker

Het tentoonstellen van een hoogwaardig museaal object zoals de vergulde pronkbeker was een eerste test voor STM. We zijn hierin goed geslaagd, met een speciaal ontworpen vitrine en een zeer succesvolle tentoonstelling die hoog gewaardeerd werd door het publiek. In deze tentoonstelling was duidelijk een educatieve laag toegevoegd; een werkwijze die bij alle nieuwe tentoonstellingen zal worden toegepast. [foto Alec bij pronkbeker]

Oudheidkamer: Dokters op Texel

De succesvolste tentoonstelling in de Oudheidkamer van de afgelopen jaren. Gemaakt samen met de vrijwilligers van de Oudheidkamer, met medewerking van vele Texelse (oud-) huisartsen en de lokale samenleving. De *oral history*, het persoonlijke verhaal, heeft in deze tentoonstelling een duidelijke plaats. [foto waverijn filmset]

Ecomare en Museum Kaap Skil: Science Encounters Art

Binnen dit culturele project is zowel bij Ecomare als bij Museum Kaap Skil een tentoonstelling neergezet. De kunst was om inhoudelijk complexe materie toegankelijk te maken voor een groot publiek. In samenwerking met de wetenschapper zelf. In de tentoonstelling Biofilm bij Ecomare staat de schoonheid van de micro-organismen in het wad centraal, en de essentiële rol van deze organismen voor al het leven op het wad. Deze tentoonstelling vormt de overbrugging naar de grote tentoonstelling Wonderlijk Wad, die in 2020 opent bij Ecomare. In Museum Kaap Skil was de tentoonstelling Van wier naar waar te zien; een bijzondere samenwerking tussen de wetenschap en twee kunstenaars. [foto SEA 02]

Museum Kaap Skil: Schip in zicht

Deze tentoonstelling opende in december 2019 en is te beschrijven als aanloop naar de nieuwe manier van tentoonstellingen maken voor STM. Het toevoegen van een educatieve laag, om een zeer brede

doelgroep te activeren om informatie over te nemen, is in deze tentoonstelling overal doorgevoerd. De nieuwe achterwandfilm bij de maquette geeft een zo realistisch mogelijke weergave van de Reede van Texel in die 17^e eeuw. [fotot opening SiZ]

Vooruitblik 2020 Ecomare: Wonderlijk Wad

In 2019 gingen veel inspanningen naar het voorbereiden van de nieuwe grote tentoonstelling 'Wonderlijk Wad' die in 2020 bij Ecomare zal worden gebouwd. Ook deze tentoonstelling zal een zeer duidelijke educatieve laag krijgen. Het team heeft gewerkt aan de inhoud, aan interactieve spellen en diverse educatieve overdrachtsvormen.

[beeld overhandiging bidbook]

Vooruitblik Museum Kaap Skil: thuishaven voor de Palmhoutwrakcollectie

Museum Kaap Skil wil in de nabije toekomst de Palmhoutwrakcollectie permanent en veilig tentoonstellen. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met de Provincie Noord-Holland, eigenaar van deze collectie die internationaal bekend werd vanwege de opgedoken zijden 17e-eeuwse jurk. Dankzij een bijdrage van Stichting Toeristisch Investeringsfonds Texel (STIFTexel) kon in 2019 een voorproefje worden genomen op de uiteindelijke tentoonstelling, met het tentoonstellen van een unieke pronkbeker uit hetzelfde scheepswrak. Mede dankzij deze bijdrage is nu ook het masterplan afgerond. Tijdens de Texelse Archeologiedag op zaterdag 12 oktober is het eerste exemplaar van het bidbook van Museum Kaap Skil overhandigd aan wethouder Jaap Vlaming en leden van Duikclub Texel. Ze ontvingen het boek getiteld 'Texel en de wereldzeeën. Museum Kaap Skil vernieuwt' uit handen van museummanager Corina Hordijk. Het is de aftrap van een grote fondsenwervingscampagne van het museum voor de huisvesting van de Palmhoutwrak-collectie.

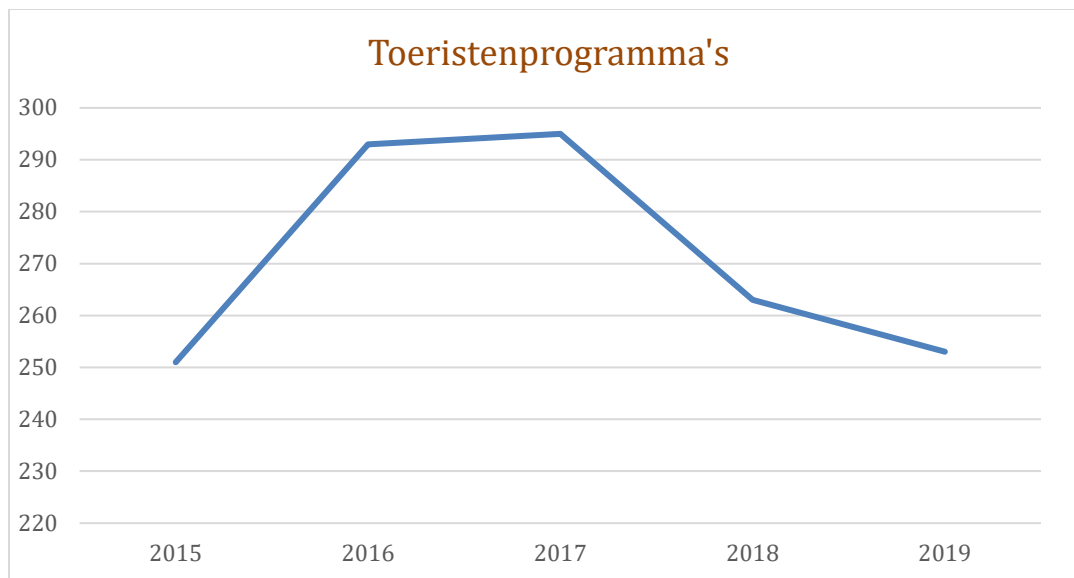
Tegelijkertijd heeft STM in samenwerking met wetenschappers onderzoek gedaan naar de vereiste omstandigheden om de kwetsbare textielvondsten tentoon te kunnen stellen. Hierbij waren onder meer de Universiteit van Amsterdam, de Rijksdienst Cultuur, TU Delft en de Design Academy Eindhoven betrokken. Ook is contact gelegd met deskundigen in het Vasa-museum in Stockholm tijdens een bijzonder leerzaam bezoek aan dit Zweedse museum rond een historisch scheepswrak.

5.2.3 Educatief aanbod/activiteiten

Excursies: aantal (buiten)programma's (scholen/toeristen)

Toeristenprogramma's Ecomare: kleine daling

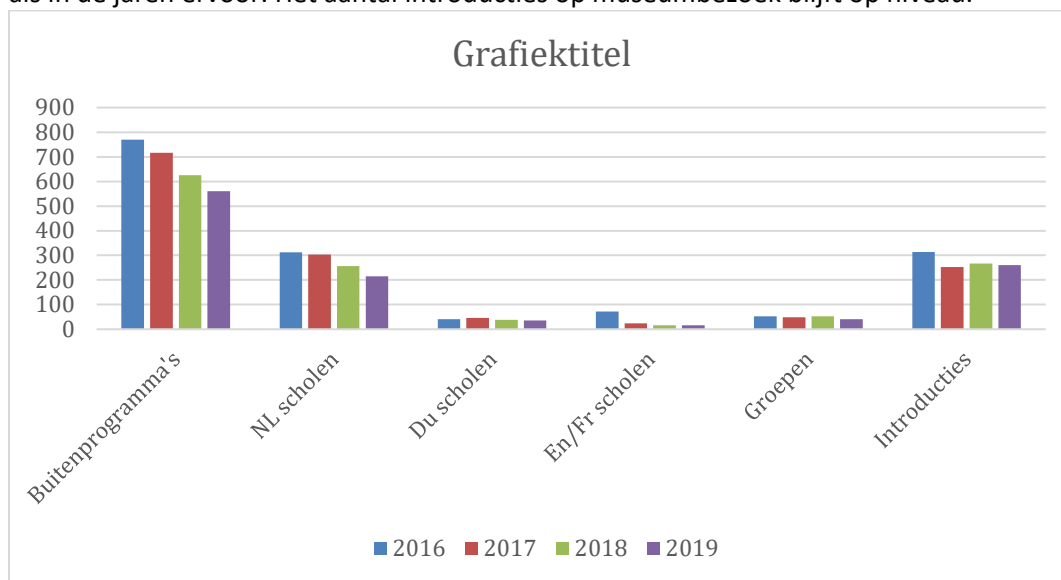
In 2019 zijn er iets minder toeristenprogramma's verzorgd dan het jaar ervoor. Door werkzaamheden aan de dijk was een belangrijke locatie voor de wadprogramma's van Ecomare het hele jaar niet bereikbaar. Er is zoveel mogelijk uitgeweken naar een alternatieve locatie. Er konden dus minder programma's plaatsvinden.

[grafiek toeristenprogramma's]

Daling scholenprogramma's

Bij de scholen zien we al jaren een teruggang. Dit komt niet alleen doordat er minder leerlingen zijn, maar ook omdat de gelden voor schoolreisjes zijn afgenomen. In 2019 namen opnieuw duidelijk minder Nederlandse scholen een buitenprogramma van Ecomare af. Sluiting van een van de locaties voor wadprogramma's speelt hierin mee. Er kwamen wel ongeveer evenveel schoolgroepen naar Ecomare als in de jaren ervoor. Het aantal introducties op museumbezoek blijft op niveau.

[grafiek scholenprogramma's]

Texelse scholen

STM biedt jaarlijks een educatief programma aan voor de Texelse scholieren. Dit kan in alle musea, zowel binnen als buiten. In 2019 ontvingen alle scholen op Texel een nieuw vormgegeven overzicht van het aanbod bij STM. Nieuw in het aanbod was een programma rondom plastic soep. Lange tijd kozen de Texelse scholen voornamelijk voor programma's van Ecomare en af en toe de Oudheidkamer. Door

meer aanbod bij Museum Kaap Skil weten de Texelse scholen dit ook beter te vinden. Er staat in februari 2020 bijvoorbeeld een bezoek gepland voor ca. 100 leerlingen uit de groepen 1 en 2, waaraan de vrijwilligers op het buitenterrein zullen meewerken.

Een bijzondere samenwerking tussen groep 5/6 van de Fonteinschool in Den Burg en Museum Kaap Skil heeft geleid tot een fraaie fototentoonstelling in het museum. De kinderen hebben zich voor de foto's laten inspireren op schilderijen uit de zeventiende eeuw. De tentoonstelling was vanaf november 2019 te zien. [foto kinderen schrijven naam]

Educatie Museum Kaap Skil

Museum Kaap Skil heeft een divers aanbod aan educatieve activiteiten, zoals een juttersverhaal, een verhaal bij de maquette van de Reede van Texel of de scheepskist van een jongen die meevoer op een VOC-schip. In 2019 werden 334 van deze educatieve activiteiten verzorgd voor de bezoekers. Daarnaast kunnen (school)groepen het programma 'Help de conservator' boeken, of een rondleiding over fort De Schans. In 2019 is het educatief aanbod verder verbeterd, is samengewerkt met andere aanbieders en actiever doorverwezen vanuit Ecomare. Boeking worden centraal verwerkt in het boekingsprogramma Recras, waardoor beter kan worden doorverwezen en de resultaten beter bijgehouden.

Raak Stimuleringsprijs

Museum Kaap Skil werd in 2019 door een vakjury genomineerd voor de RAAK Stimuleringsprijs 2019. Deze landelijke prijs is speciaal bedoeld om museumcollecties toegankelijker te maken voor blinden en slechtzienden. Museum Kaap Skil is tot de finale doorgedrongen met het project een aantal unieke onderwaterschatten uit eeuwenoude scheepswrakken tastbaar en verbeeldend te vertalen naar de wereld van mensen met een visuele beperking.

Nieuwe programma's

Bij Museum Kaap Skil is het aanbod voor scholen uitgebreid met het programma 'Levend straatje': op het buitenterrein, in de huisjes en in de molen worden verschillende ambachten getoond en verhalen verteld. Bij dit programma werken de educatief medewerkers samen met de vrijwilligers van het museum. [beeld MKS huisjes/nettenboeter]

Ecomare kende in 2019 een educatief programma op locatie, dat werd aangeboden bij StayOkay in Den Burg.

Activiteiten

Ecomare: museumactiviteiten

De activiteiten in het museum bestaan uit de strandvondstenkar, het zeelaboratorium, bottenshow en een walvispraatje of walviskist. De suppoosten verzorgden in 2019 in totaal 651 museumactiviteiten. Op diverse momenten opende een kunstenaar een inloopatelier in het restaurant van Ecomare.

De conservatoren van Ecomare verzorgden in 2019 diverse goed bezochte snijsessies. Hierin werden verschillende diersoorten ontleed, waaronder twee bijzondere vondsten: een maanvis en een vos die op het eiland was gevonden.

Ecomare: presentaties

De dierverzorgers gaven circa 1.800 zeehond-, bruinvis- en aquariumpresentaties, verzorgden rondleidingen achter de schermen en een aantal uitzetacties. [beeld dierverzorgers, presentatie]

Ecomare: Walvisdag

Op 24 juli vond bij Ecomare de Walvisdag plaats, met vele extra activiteiten. Lezingen van wetenschappers, extra presentaties en knutselactiviteiten. Ook was SOS Dolfijn aanwezig met hun Walvisziekenhuis.

Museum Kaap Skil: museumactiviteiten

In Museum Kaap Skil is een groot aantal vrijwilligers actief die het museum levend maken door het demonstreren van diverse ambachten, het vertellen van verhalen, het maken van muziek of het geven van deskundige uitleg. Ze zorgden samen voor ruim 500 levendige momenten. In samenwerking met enkele creatieve zelfstandigen worden geregeld workshops aangeboden waaraan bezoekers gratis kunnen deelnemen, 73 in totaal. Maar liefst tien varianten werden in 2019 aangeboden, waaronder de workshop 'Museumdief': wat vind jij het mooiste object uit het museum? [foto museumdief]

Museum Kaap Skil: Wierdag

Op 20 augustus organiseerde Museum Kaap Skil samen met SEA een Wierdag. Een dag vol lezingen, verhalen, onthullingen en ontdekkingen van wetenschappers en kunstenaars. Kinderen kunnen een 3D-wierlandschap ontwerpen met speciale 3D tekenpennen in een inloopworkshop van het JeugdFabLab.

Museum Kaap Skil: Extra activiteiten

In februari 2019 vond de tweede Texelse Cultuurnacht plaats in De Waal. Museum Kaap Skil verzorgde een demonstratie scherven plakken. Bezoekers konden meepuzzelen aan borden en schalen. [foto cultuurnacht]

In het museum werden in 2019 ook weer enkele lezingen georganiseerd, gerelateerd aan de tentoonstellingen. Rondom de SEA-tentoonstelling vond een speciaal zeewierdiner plaats. Daarnaast was er een bijzondere voorstelling gekoppeld aan de tentoonstelling over koraal (in samenwerking met een Texels kunstenaarscollectief). Ook verzorgden onderzoekers van de UvA een lezing over de edelmetalen vondsten uit het Palmhoutwrak.

Oudheidkamer, Museum Kaap Skil en Vuurtoren: Open Monumentendag

Het thema van de Open Monumenten dag was 'Europa'. De Oudheidkamer verwelkomde tijdens de Open Monumentendag 235 mensen. De vrijwilligers zorgden voor een gastvrij onthaal. Bij Museum Kaap Skil werden 679 bezoekers verwelkomd. De Open Monumentendag op de Vuurtoren was een groot succes. 533 bezoekers hebben de toren beklommen en konden ook het optiek bekijken waar René Vas van het Kustlichtmuseum uit Hoek van Holland uitleg gaf. [foto vuurtoren lichthuis]

Vuurtoren: nacht van de nacht

Op zaterdag 26 oktober, tijdens de Nacht van de nacht, was de vuurtoren eenmalig 's avonds laat geopend voor publiek. Een unieke locatie om het donker van Texel te kunnen beleven. Ondanks het slechte weer van die nacht kon de Vuurtoren rekenen op een flink aantal bezoekers.

5.2.4 Impactmetingen - Wat vindt de klant?

	2016	2017	2018	2019

Ecomare waardering algemeen	8,5	8,7	8,9	8,6
Ecomare Net Promotor Score		51,8	50	36,6
Museum Kaap Skil waardering algemeen	8,6	8,8	-	8,9
Museum Kaap SKil Net Promotor Score		61,5	-	50,9
Vuurtoren waardering algemeen		7,5	-	7,8
Vuurtoren Net Promotor Score				28,9

Bezoekersonderzoek

In 2019 zijn we bij Ecomare en Museum Kaap Skil gestart met het meten van bezoekersbeleving door middel van zuilen. Daarnaast werken we voor Ecomare, Museum Kaap Skil en Vuurtoren Texel met online enquêtes. In 2019 hebben we onderzoek gedaan naar de reden waarom mensen niet naar Ecomare of Museum Kaap Skil gaan. De resultaten uit de verschillende onderzoeken vormen uitgangspunten voor het communicatie- en marketingbeleid. Uit het bezoekersonderzoek blijkt een hoge waardering voor de locaties. Ook worden hierin de reviews op social media meegenomen.

Samenvatting resultaten Moodus – bezoekerszuilen – vanaf mei 2019

	Ecomare	Museum Kaap Skil
Voldeed ...aan uw verwachtingen	3,9 van 5	3,9 van 5

Samenvatting resultaten onderzoek Totta naar niet-bezoekers – mei 2019

	Ecomare	Museum Kaap Skil
Naamsbekendheid	90%	50 %
Reden niet-bezoeken	Te kort verblijf of recent nog geweest	Te kort verblijf of recent nog geweest

Reviews online 2019

	Ecomare	Museum Kaap Skil	Oudheidkamer	Vuurtoren
Facebook	4,6 van 5	4,7 van 5	Geen beoordelingen	Geen beoordelingen
Google Reviews	4,5 van 5	4,4 van 5	4,4 van 5	4,5 van 5
Tripadvisor	4,5 van 5	4,5 van 5	4,0 van 5	4,0 van 5

5.3 Koesteren - Zodat men gaat koesteren/delen...

Uit Strategisch Plan 2016-2020:

Doordat mensen in beweging worden gebracht om hun bijdrage te leveren, groeit de financiële en maatschappelijke steun voor ons historisch erfgoed, onze natuur/onze natuurlijke omgeving en onze zeedierenopvang.

Of men de intentie heeft - na bezoek of deelname - musea van STM te steunen, wordt gemeten in het continu bezoekersonderzoek voor Ecomare en Museum Kaap Skil. Daarnaast is het aantal donateurs, vrienden, vrijwilligers en sponsors maatgevend om te bepalen of mensen en bedrijven ons daadwerkelijk gaan steunen. In 2019 is er een lichte daling ten opzichte van 2018 omdat er minder acties op touw zijn gezet.

5.3.1 Donateurs en sponsors

Resultaten 2019

Inkomsten uit fondsenwerving

Binnen STM worden de zeehonden- en vogelopvang van Ecomare voor een belangrijk deel bekostigd door donaties. Ecomare is voor een heel klein deel afhankelijk van gemeentelijke subsidie: Een kleine subsidie is bestemd voor onder andere educatie voor Texelse scholen. Donateurs, sponsors en andere giften bepalen 10% van het STM-budget.

Donateurs

Donateurs bij Ecomare bestaan uit mensen die een opvangzeehond of een dier uit de vaste groep adopteren, vriendenbijdragen doen of een formulier voor een periodieke gift hebben afgegeven. Bij een periodieke gift legt een donateur zich vast om gedurende minimaal 5 jaar een vaste bijdrage te doen. Fiscaal heeft dit voordelen voor de donateur en voor Ecomare is het gunstig omdat de donateur zich verbindt voor langere tijd. Maandelijks krijgen de donateurs een digitale nieuwsbrief via de e-mail. In het voorjaar van 2019 is een mailing de deur uit gegaan om donateurs uit te nodigen voor de donateursdagen. Dit wordt zeer gewaardeerd door donateurs en zal ook in 2020 herhaald worden. In het najaar is er een mailing per post verzonden met het papieren 'Ecomarebericht', een bedankbrief en een foto van de geadopteerde zeehond of bruinvis. Donateurs waarderen zeer dat wordt gemeld waaraan hun geld wordt besteed.

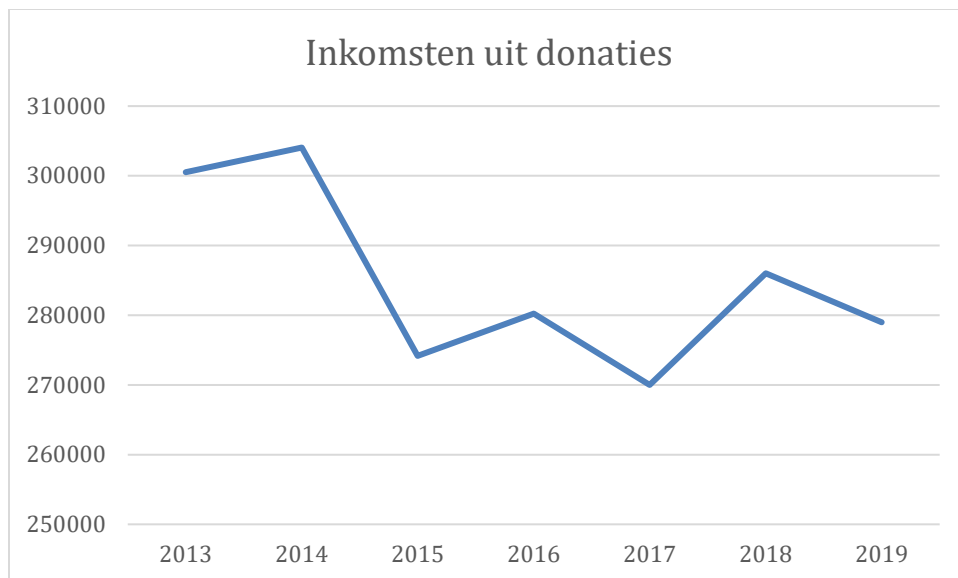
De molen van Museum Kaap Skil werkt ook met donateurs. Dit wordt geregeld door Stichting de Traanroeier.

Resultaten 2019

Inkomsten donaties: In 2019 zijn de inkomsten uit donaties licht gedaald ten opzichte van 2018. De reden hiervoor is dat er intern minder capaciteit beschikbaar was om acties op te zetten en op te volgen. Voor 2019 was € 276.000,- begroot aan inkomsten van de donateurs. Gerealiseerd is € 278.870. Anonieme giften en extra giften: In 2019 ontving Ecomare een bedrag van € 18.444,- aan extra giften en anonieme giften.

Bedrijfs sponsoring: De inkomsten uit bedrijfs sponsoring in 2019 zijn € 10.417,-.

Fondsenwerving: In 2019 heeft STIFTexel een bijdrage van € 200.000,- geleverd voor het project 'Museum Kaap Skil thuishaven voor de Palmhoutwrakcollectie'. Er was ook een aanvraag ingediend bij de BankGiroLoterij voor een vervolgstap in dit project, deze aanvraag is echter niet toegekend. Vanuit de Vriendenloterij heeft Ecomare in 2019 € 2.653,- ontvangen.

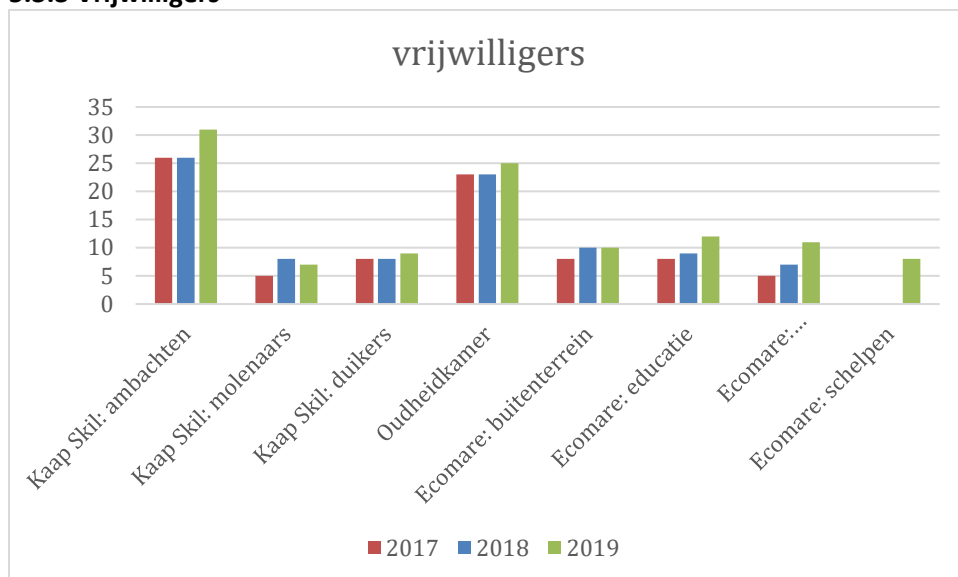

[grafiek inkomsten donaties]

Vooruitblik 2020

In de meerjarenstrategie is ruimte ingebouwd voor het behouden van donateurs. Ecomare heeft donateurs nodig om haar werk te kunnen blijven doen. Ecomare brengt je dichtbij de natuur van de kust en zee, laat je begrijpen dat die natuurlijke rijkdommen kwetsbaar zijn, en nodigt je uit bij te dragen aan de bescherming ervan. Voor 2020 is begroot € 285.000,- aan donateursinkomsten, € 7.000,- eenmalige giften en € 10.000,- sponsoring.

5.3.3 Vrijwilligers

[grafiek vrijwilligers]

[beeld vrijwilligers OHK]

De vrijwilligers van STM zijn absoluut onmisbaar geworden. Zij worden gewaardeerd om hun belangeloze inzet en hun bijdrage aan een positieve ervaring voor elke bezoeker. In 2019 zijn er vijf

nieuwe vrijwilligers aangesloten en hebben in totaal ruim 100 vrijwilligers zich ingezet op de verschillende locaties. Van vier vrijwilligers is afscheid genomen. De Oudheidkamer wordt sinds jaar en dag grotendeels door vrijwilligers gedragen. Ook bij Museum Kaap Skil zijn vele vrijwilligers actief zoals de duikers (als suppoost), visrokers, touwslagers, molenaars en verhalenvertellers in het openluchtmuseum. Een van de vrijwilligers slaagde in 2019 voor het Molenaarsexamen en mag zich nu ook erkend molenaar noemen. [foto Hans examen] Bij Ecomare hebben vrijwilligers in 2019 een flink aantal suppoostactiviteiten uitgevoerd in het museum. Enkele vrijwilligers ondersteunden de afdeling dierverzorging met onder meer schoonmaakwerkzaamheden en het transport van zeehonden. Dagelijks zijn er vrijwilligers die het buitenterrein van Ecomare opruimen. Dit is mede belangrijk vanwege het gevaar dat zwerfafval vormt voor de bruinvissen. Vanaf eind 2018 ondersteunt een groepje vrijwilligers de conservator van Ecomare met het in kaart brengen van de omvangrijke schelpencollectie geschonken door dhr. De Wolf.

6. Jaarrekening 2019

Bekijk en/of download hier de STM jaarrekening van 2019:

6.1 Balans na resultaatbestemming

6.2 Staat van baten en lasten

6.3 Kasstroomoverzicht

6.1 balans na resultaatbestemming (bedragen x €1.000)

De balans geeft de financiële positie weer van Stichting Texels Museum per 31 december 2019.

Ter vergelijking zijn de cijfers van 2018 weergegeven.

activa (x €1.000)		31 december 2019	31 december 2018
1.	immateriële vaste activa	76	52
	materiële vaste activa	10.534	10.596
2.	voorraden	94	82
3.	vorderingen en overlopende activa	252	323
4.	liquide middelen	1.926	2.155
	totaal activa	12.881	13.208

passiva (x €1.000)		31 december 2019	31 december 2018
5a.	- continuïteitsreserve	1.901	1.922
5b.	- bestemmingsreserves	4.048	4.069
5c.	- bestemmingsfondsen	5.271	5.611
	totaal reserves en fondsen	11.220	11.601
6.	voorzieningen	21	18
7.	langlopende schulden	773	901
8.	kortlopende schulden	868	688
		12.881	13.208

6.2 staat van baten en lasten 2019 (bedragen x €1.000)

baten	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
baten particulieren	296	300	397
baten bedrijven	10	10	8
subsidies van overheden	291	286	404
verbonden organisaties			
andere organisaties zonder winststreven	134	56	168
baten met tegenprestaties	4.182	4.122	4.095
overige baten	26	26	38
totaal baten	4.940	4.800	5.109

lasten	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
<i>besteed aan doelstellingen:</i>			
8. voorlichting en educatie	4.440	4.439	4.327
<i>werving baten:</i>			
9. kosten eigen fondsenwerving	245	262	222
<i>beheer- en administratie:</i>			
10. kosten beheer en administratie	637	585	496
totaal lasten	5.321	5.286	5.045
resultaat voor bestemming	-382	-486	64

bestemming van het resultaat (toevoegingen + /onttrekkingen -)

mutaties bestemmingsfondsen en -reserv	-361	-546	-137
mutaties continuïteitsreserve	-20	60	202
totaal mutaties	-382	-486	64

6.2 staat van baten en lasten 2019 (bedragen x €1.000)

	baten	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
1.	baten uit eigen fondsenwerving	935	956	1.026
2.	entreegelden	3.455	3.372	3.351
3.	baten uit activiteiten	219	104	357
4.	baten uit acties van derden	3	32	32
5.	subsidies van overheden	294	286	285
6.	baten uit beleggingen (rente)		2	1
7.	overige baten	34	48	59
	totaal baten	4.940	4.800	5.109

	lasten	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
	<i>besteed aan doelstellingen:</i>			
8.	voorlichting en educatie	4.440	4.439	4.327
	<i>werving baten:</i>			
9.	kosten eigen fondsenwerving	245	262	222
	<i>beheer- en administratie:</i>			
10.	kosten beheer en administratie	637	585	496
	totaal lasten	5.321	5.286	5.045
	resultaat voor bestemming	-382	-486	64

bestemming van het resultaat (toevoegingen + /onttrekkingen -)

mutaties bestemmingsfondsen en -reserv	-361	-546	-137
mutaties continuïteitsreserve	-20	60	202
totaal mutaties	-382	-486	64

6.3 kasstroomoverzicht 2019 (x €1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Het saldo liquide middelen daalde in het jaar 2019 van € 2.155.000 naar een bedrag van € 1.926.000 (afgerond).

	31 december 2019	31 december 2018
saldo van baten en lasten (resultaat)	-382	64
aanpassingen voor:		
- afschrijvingen op materiële vaste activa	958	944
- afschrijvingen op immateriële vaste activa	17	16
- mutatie in voorzieningen	3	-4
verandering in werkkapitaal:		
- voorraden	-11	
- vorderingen	71	51
- kortlopende schulden	179	-59
kasstroom uit operationele activiteiten (a)	835	1.013
investeringen in materiële vaste activa	-895	-403
investeringen in immateriële vaste activa	-41	-14
kasstroom uit investeringsactiviteiten (b)	-936	-417
mutatie langlopende schulden	-128	-268
kasstroom uit financieringsactiviteiten (c)	-128	-268
mutatie liquide middelen (a + b + c)	-229	329
Liquide middelen per 1 januari	2.155	1.825
Liquide middelen per 31 december	1.926	2.155
mutatie liquide middelen	-229	329

6.4 Algemene toelichting

Statutaire naam, vestigingsadres en rechtsvorm

Dit jaarverslag omvat het financiële verslag van Stichting Texels Museum (STM). De stichting is notarieel opgericht op 1 januari 1957 en is gevestigd te Texel, Ruijslaan 92, 1796 AZ te De Koog.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Texels Museum betreffen het geven van voorlichting en informatie over het Waddengebied en de Noordzee en over de natuur en cultuur op en rondom Texel. Stichting Texels Museum doet dit onder meer met behulp van een opvangcentrum waarin inheemse dieren die door ziekte, verwonding of verwezing, door direct of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren. Andere activiteiten zijn het in stand houden, tentoonstellen en verder uitbouwen van collecties, objecten en het opbouwen van een informatiebank op bovengenoemd werkterrein die als basis kan dienen voor een verantwoorde en pakkende informatieverstrekking.

Continuïteit

Het resultaat over 2019 is onder het begrote resultaat. De kasstroom heeft zich negatief ontwikkeld in 2019. Dit wordt veroorzaakt door investeringen in bedrijfsmiddelen vanuit eigen middelen en voorfinanciering van nieuwe tentoonstellingen. In 2020 zijn de toegezegde bijdragen van fondsen ontvangen. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting. Door de mutaties in de bestemmingsfondsen en reserves is de toevoeging aan de continuïteitsreserve lager dan begroot.

De organisatie heeft bij handhaven van het minimum uitgaven beleid (snijden in de kosten, arbeidscontracten niet verlengen, investeringen en uitgaven uit stellen) voldoende liquiditeit en is voldoende solvabel om het verlies in kader van de maatregelen t.a.v. COVID-19 vooralsnog op te vangen en daarom komt de continuïteit vooralsnog niet in gevaar. Echter heeft de Stichting wel aanvullende middelen nodig om weer op een aanvaardbaar investeringsniveau te kunnen komen.

Stelselwijzigingen

In 2019 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingen

Bij toepassen van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie van Stichting Texels Museum zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien inzicht noodzakelijk is, zijn de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

6.5 Waarderingsgrondslagen van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de 'Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen' zoals gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door de Raad van Toezicht vastgestelde begroting 2019 en de realisatie 2018.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. De cijfers voor 2018 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2019 mogelijk te maken. Deze herrubricering ziet toe op het toepassen van de juiste presentatie van de baten conform RJ 650 bijlage 2 Model van baten en lasten.

(Im)materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs verminderd met de lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen. Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Stichting Texels Museum beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom wordt een bedrag voor bijzondere waardevermindering ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van het actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op verkrijgingsprijzen of lagere opbrengstwaarde. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden. De voorraden zijn noodzakelijk voor de bedrijfsvoering.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen worden direct in de winst- en

verliesrekening verwerkt. De vorderingen hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar, tenzij anders vermeld.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van Stichting Texels Museum is ingedeeld in reserves en fondsen.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de fondsenwervende instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Conform de richtlijnen van de commissie Herkströter en het CBF hanteert de directie hiervoor een bovengrens van 1,5 maal de jaarkosten van de werkorganisatie. De ondergrens wordt gesteld op 0,5 maal de jaarkosten. De continuïteitsreserve wordt gemuteerd met overschotten c.q. tekorten uit de exploitatie, na aftrek van subsidiebestedingen en donaties aan de voorzieningen.

Bestemmingsreserves

De directie van Stichting Texels Museum heeft een aantal bestemmingsreserves afgezonderd voor een specifiek doel.

Bestemmingsfondsen

Door derden is aan een deel van de middelen een specifieke besteding gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkeringen wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband. Deze wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige jubileumgratificaties. Aan de hand van de datum van indiensttreding, salaris(stijgingen) en de blijfkans is het bedrag voor deze voorziening bepaald. Als disconteringsvoet wordt de gemiddelde rente van onze langlopende leningen gehanteerd (in 2019: 5%).

Overige voorzieningen

Overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt samen met de verschuldigde rentevergoeding zodanig bepaald dat de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten wordt verwerkt.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

6.6 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen moeten gerealiseerd worden zodra zij voorzienbaar zijn.

Nalatenschappen

De opbrengsten van nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van deze baten betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als 'baten uit nalatenschappen', voor zover deze niet reeds in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord. Verkrijgingen belast met vruchtgebruik worden alleen in de toelichting vermeld. Zij worden pas in de staat van baten en lasten verantwoord bij het einde van het vruchtgebruik of bij eerdere verkoop van het blote eigendom.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en Stichting Texels Museum de condities voor ontvangst kan aantonen. Projectbijdragen en giften worden verantwoord in het jaar waarin de toezegging heeft plaatsgevonden. Overheidssubsidies in contanten worden verantwoord na toekenning. Ontvangen projectbijdragen en giften die nog niet besteed zijn aan het doel, worden via resultaatbestemming in de balans opgenomen onder een bestemmingsreserve. Een overheidssubsidie wordt verantwoord na besteding.

Giften in natura

Stichting Texels Museum heeft in het verslagjaar de volgende gift in natura ontvangen:

- Gebruik van administratieve software Unit 4 multivers (waarde ongeveer € 3.000,-).

Deze gift van een zaak in natura wordt gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft.

De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa

(Im)materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn verwerkt in de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De pensioenregelingen zijn verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Bezoldiging toezichthouders

De bezoldiging van de vier toezichthouders van de Raad van Toezicht – R.W. Heutink, F. Koster, A.C. Westbroek en A.G.W. van der Horst – bedraagt per toezichthouder een onkostenvergoeding van € 1.700,-.

Bekijk en/of download hier paragraaf 4.3.7 – 4.3.10 van de jaarrekening:

6.7 Toelichting op de balans

6.8 Toelichting op de baten en lasten

6.9 Toelichting lastenverdeling naar bestemming

6.10 Bezoldiging directie

6.7 toelichting op de balans (bedragen x €1.000)

1.a immateriële vaste activa		aanschafwaarde 31-12-2018	cum. afschr. 31-12-2018
computer software		11	-3
website		97	-54
		109	-57
		boekwaarde 31-12-2018	(des-)investeringen 2019
computer software		9	12
website		44	29
		52	41
afschrijvingstermijn		afschrijvingen 2019	boekwaarde 31-12-2019
computer software	5 jaar	-3	17
website	5 jaar	-13	59
		-17	76
cum. aanschafwaarde		cum. afschrijvingen	boekwaarde 31-12-2019
computer software	23	-6	17
website	127	-67	59
	150	-73	76

De investeringen (totaal € 41.000) betreffen de aanschaf van een collectiebeheerssysteem en het opstellen van een marketing- en communicatieplan.

1.b materiële vaste activa		aanschafwaarde 31-12-2018	cum. afschr. 31-12-2018
gebouwen en terreinen		12.799	-4.368
verbouwingen en installaties		1.774	-1.254
tentoonstellingen		6.315	-4.891
inventaris		1.370	-1.221
computerapparatuur		530	-461
merkwaarde en huisstijl		7	-3
		22.794	-12.198
		boekwaarde 31-12-2018	(des-)investeringen 2019
gebouwen en terreinen		8.431	12
verbouwingen en installaties		520	197
tentoonstellingen		1.424	664
inventaris		149	14
computerapparatuur		69	8
merkwaarde en huisstijl		4	
		10.596	895

6.7 toelichting op de balans (bedragen x €1.000)

	afschrijvingstermijn	afschrijvingen 2019	boekwaarde 31-12-2019
gebouwen en terreinen	40 jaar	-412	8.030
verbouwingen en installaties	5 jaar	-125	592
tentoonstellingen	10 jaar	-360	1.729
inventaris	5 jaar	-39	125
computerapparatuur	4 jaar	-21	56
merkwaarde en huisstijl	5 jaar	-1	2
		-958	10.534

	cum. aanschafwaarde	cum. afschrijvingen	boekwaarde 31-12-2019
gebouwen en terreinen	12.811	-4.780	8.030
verbouwingen en installaties	1.970	-1.378	592
tentoonstellingen	6.979	-5.251	1.729
inventaris	1.384	-1.260	125
computerapparatuur	539	-482	56
merkwaarde en huisstijl	7	-5	2
	23.690	-13.156	10.534

De investeringen (totaal € 895.000) betreffen met name de tentoonstellingen Waddenzee Werelderfgoed Experience en het Palmhoutwrak. Daarnaast is geïnvesteerd in bouwkundige aanpassingen bij Ecomare (o.a. het maken van een nieuwe toiletgroep). Bij Ecomare is tevens een deel van de waterbehandeling voor de zeehondenopvang vernieuwd en in gebruik. De overige investeringen bestaan uit het vervangen van een keermuur bij de Vuurtoren en meubilair en computer-apparatuur binnen de gehele instelling. Voor de financiering van de investeringen in de tentoonstellingen zijn bijdragen gevraagd bij o.a. het Waddenfonds, de provincie Noord-Holland en Stiftexel. De ontvangen bijdragen zullen in fondsen worden verantwoord. Jaarlijks zal een deel het betreffende fonds vrijvallen ter hoogte van de afschrijving.

2. voorraden	31 december 2019	31 december 2018
voorraad consumptieartikelen Ecomare	4	3
winkelvoorraad Ecomare	50	50
voorraad consumptieartikelen Kaap Skil	3	4
winkelvoorraad Kaap Skil	15	11
winkelvoorraad Oudheidkamer		
winkelvoorraad vuurtoren	21	15
totaal voorraden	94	82

Dit betreffen consumptie- en winkelartikelen voor de museumrestaurants en -winkels, noodzakelijk voor de bedrijfsvoering.

3. vorderingen en overlopende activa	31 december 2019	31 december 2018
diverse debiteuren	18	48
subsidie debiteuren		117
te vorderen omzetbelasting	63	27
te ontvangen bedragen	64	31
voortuitbetaalde bedragen	63	83
voortuitbetaalde pensioenpremie		
vorderingen op personeel (fietsenplan)	5	4
overige vorderingen	38	14
totaal vorderingen	252	323

Alle vorderingen hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

6.7 toelichting op de balans (bedragen x €1.000)

4. liquide middelen	31 december 2019	31 december 2018
kasgelden	27	33
bank- en spaarrekeningen	1.899	2.122
totaal liquide middelen	1.926	2.155

De liquide middelen staan op direct opvraagbare (spaar-)rekeningen bij diverse bankinstellingen.

5. reserves en fondsen

In plaats van over eigen vermogen spreken we in de jaarrekening van Stichting Texels Museum over reserves en fondsen. De reserves en fondsen mogen slechts worden aangewend in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in leven zijn geroepen.

5.a continuïteitsreserve	31 december 2019	31 december 2018
stand per 1 januari	1.922	1.720
ontrekking/toevoeging	-20	202
stand per 31 december	1.901	1.922

De continuïteitsreserve is gevormd als buffer voor risico's die op de korte termijn kunnen optreden, zodat de bedrijfsvoering onbelemmerd voortgang kan vinden. Voor de continuïteitsreserve houdt STM een bovengrens aan van maximaal 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie, minus de afschrijvingskosten die kunnen worden uitgesteld en minus de helft van de baten uit entreeopbrengsten, winkels en restaurants, zijnde de redelijkerwijs minimale inkomsten bij voortzetting van de organisatie. STM streeft naar een evenwichtige balans tussen het investeren in de doelstellingen van de organisatie en de vorming van aanvaardbare hoogte van de continuïteitsreserve.

De stand van de continuïteitsreserve per balansdatum bedraagt € 1.901.000, zijnde 51% van het maximum.

STM acht de hoogte van deze reserve toereikend.

	Lasten 2018	Lasten 2019	Begroting 2020	Gemiddelde 1.5 jr
Totale lasten werkorganisatie	5.045	5.321	6.241	8.303
Vermindering:	Lasten 2018	Lasten 2019	Begroting 2020	Gemiddelde 1.5 jr
Afschrijvingskosten	-961	-975	-1.081	-1.508
	Baten 2018	Baten 2019	Begroting 2020	Gemiddelde 1.5 jr
Helft van de Baten uit Winkels en Restaurants	-310	-314	-344	-484
Helft van de Baten uit Entreeopbrengsten	-1.675	-1.727	-1.780	-2.591
Doelstelling continuïteitsreserve per 31 december 2019 (voor 1,5 jaar)				3.720
Gerealiseerde continuïteitsreserve per 31 december 2019				1.901
				51%

6.7 toelichting op de balans (bedragen x €1.000)

5.b bestemmingsreserves

Het volgende overzicht geeft het verloop in het boekjaar van de bestemmingsreserves:

vernieuwing expositie Ecomare	2019	2018
stand per 1 januari	2.550	2.498
toevoeging	7	102
onttrekking	-50	-50
stand per 31 december	2.507	2.550

Deze reserve wordt gevormd voor vernieuwing van het buitenterreinen van Ecomare en de vernieuwing van de verschillende expositiezalen binnen Ecomare. In 2019 is een bedrag van € 6.900 toegevoegd uit incidentele giften en nalatenschappen. Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken aan de reserve ter dekking van de afschrijvingskosten.

egalisatie onderhoudskosten	2019	2018
stand per 1 januari	723	571
toevoeging	77	152
stand per 31 december	800	723

Deze reserve is gevormd om de sterk schommelende kosten uit het meerjarenonderhoudsplan te egaliseren, zodat de jaarlijkse onderhoudskosten aan de gebouwen en installaties een gelijkmatiger beeld vertonen. In jaren dat er minder onderhoudskosten gemaakt worden (zoals van 2014 tot 2019) wordt het overschot toegevoegd aan deze reserve.

walviszaal	2019	2018
stand per 1 januari	275	330
onttrekking	-55	-55
stand per 31 december	220	275

Eind 2012 is een dode potvis aangespoeld op de Razende Bol met daarin een behoorlijke hoeveelheid grijze amber. Deze grijze amber is verkocht in 2013. Met de opbrengsten is in 2014 een speciale walvistentoonstelling ingericht. Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken aan de reserve ter dekking van de afschrijvingkosten van deze tentoonstelling.

financiering activa	2019	2018
stand per 1 januari	457	507
onttrekking	-50	-50
stand per 31 december	407	457

Ten behoeve van de bedrijfsvoering en voor de realisatie van onze doelstelling wordt een reserve financiering van diverse activa aangehouden. Deze reserve is gevormd na de stelselwijziging per 1 januari 2008 uit de investeringsbijdragen uit voorgaande jaren. Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken aan de reserve ter dekking van de afschrijving van het gesubsidieerde activum.

vervanging langdurige ziekte	2019	2018
stand per 1 januari	64	14
toevoeging	50	50
onttrekking		
stand per 31 december	114	64

Ten behoeve van de continuïteit bij langdurig ziekteverlof wordt de inhuur van externen mede gefinancierd vanuit deze reserve die in 2017 is ingesteld. In 2019 was er wel sprake van een aanzienlijk langdurig ziekteverlof van diverse personen. Deze is nagenoeg geheel uit eigen inzet opgevangen.

6.7 toelichting op de balans (bedragen x €1.000)

5.c bestemmingsfondsen

In het volgende overzicht staan de bestemmingsfondsen:

fonds 'Ecomare Bankgiroloterij'	2019	2018
Stand per 1 januari	279	300
Onttrekking	-22	-22
stand per 31 december	257	279

De bankgiroloterij heeft € 600.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het buitenterrein/buiententoonstelling. Jaarlijks valt een bedrag vrij ter dekking van de afschrijvingskosten. In 2018 zijn de onttrekkingen aangepast en in lijn gebracht met de levensduur van de activa waar het betrekking op heeft.

fonds 'Gouden Driehoek'	2019	2018
stand per 1 januari	4.496	4.781
onttrekking	-285	-285
stand per 31 december	4.211	4.496

De totale kosten voor het project 'De Gouden Driehoek' bedroegen € 7.657.000 en is door een groot aantal subsidiegevers gefinancierd. Vanaf 2012 valt jaarlijks een bedrag vrij waarmee de afschrijvingen op de investeringen in de Gouden Driehoek worden gedekt.

fonds 'VOC maquette'	2019	2018
stand per 1 januari	19	20
onttrekking	-1	-1
stand per 31 december	18	19

In 2008 is een overeenkomst opgesteld tussen de stichting VOC fonds en het Maritiem en Juttersmuseum (tegenwoordig Kaap Skil) waarbij een bedrag van € 30.000 beschikbaar is gesteld voor het klein onderhoud aan de VOC-maquette tot 31 december 2031. Jaarlijks valt een bedrag van € 1.000 vrij.

fonds 'Restauratie OHK/Graanpakhuis'	2019	2018
stand per 1 januari	88	
toevoeging		88
onttrekking	-2	
stand per 31 december	86	88

In 2017 en 2018 zijn de Oudheidkamer en het Graanpakhuis gerestaureerd. Van diverse partijen zijn subsidies ontvangen en in een fonds gestort. Vanaf 2019 zal jaarlijks een bedrag van € 2.200 worden onttrokken ter dekking van de afschrijvingskosten.

fonds 'Westelijke waddenpoort'	2019	2018
stand per 1 januari	635	783
onttrekking	-148	-148
stand per 31 december	487	635

Dit fonds is gevormd uit bijdragen voor het project 'Westelijke waddenpoort'. Met deze bijdragen zijn aanpassingen aan het buitenterrein bij Ecomare gerealiseerd, een observatorium gebouwd, een educatief pad aangelegd en een warmte-koudeopslag geïnstalleerd. Jaarlijks wordt een bedrag aan dit fonds onttrokken ter dekking van de afschrij-

vingskosten. In 2018 zijn de onttrekkingen aangepast en in lijn gebracht met de levensduur van de activa waar het betrekking op heeft.

fonds 'Vissen rond Texel'	2019	2018
stand per 1 januari	11	13
onttrekking	-2	-2
stand per 31 december	9	11

Dit fonds is gevormd uit bijdragen voor de tentoonstelling 'Vissen rond Texel' in museum Kaap Skil. Jaarlijks wordt € 2.000 onttrokken worden van dit fonds ter dekking van de afschrijvingskosten.

fonds 'WWE'	2019	2018
stand per 1 januari	40	
toevoeging		40
onttrekking		
stand per 31 december	40	40

Dit fonds wordt gevormd uit bijdragen voor de tentoonstelling 'Waddenzee Weelfergoed Experience' in museum Ecomare. Jaarlijks zal € 4.000 onttrokken worden aan dit fonds ter dekking van de afschrijvingskosten, na opening van de tentoonstelling.

fonds 'Palmhoutwrak'	2019	2018
stand per 1 januari	43	
toevoeging	120	43
onttrekking		
stand per 31 december	163	43

Dit fonds wordt gevormd uit bijdragen voor de tentoonstelling 'expositie Palmhoutwrak'.

Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden aan dit fonds ter dekking van de afschrijvingskosten na opening van de tentoonstelling.

6.7 toelichting op de balans (bedragen x €1.000)

6. voorzieningen	2019	2018
voorziening jubileumuitkeringen	21	18
totaal voorzieningen	21	18

Het betreft een voorziening voor jubileumgratificaties bij 12,5-jarig, 25-jarig en 40-jarige dienstverbanden waarop medewerkers volgens de Museum CAO recht hebben.

7. langlopende schulden	rente	31 december 2019	31 december 2018
ASN bank	5,05%	853	946
ASN bank	5,16%	13	22
ASN bank (groenfonds)	4,16%	34	60
verstrekkingen boekjaar	-	-	-
totaal ultimo boekjaar		901	1.028
aflossingsverplichting leningen volgend jaar		-128	-128
totaal langlopende schulden		773	901

In 2010 is een aantal nieuwe langlopende leningen afgesloten voor de financiering van het buitenterrein van Ecomare: € 500.000 bij de Rabobank en € 2.200.000 bij de ASN-bank.

Het restant af te lossen langlopende schulden bedraagt over vijf jaar: €391.000. Het kortlopende deel (korter dan een jaar) van €128.000 is als 'aflossingsverplichting leningen volgend jaar' opgenomen onder de kortlopende schulden. De rentepercentages van de langlopende schulden lopen uiteen van 4,2% tot 5,16%.

Als zekerheid voor de hypothecaire leningen van ASN-bank zijn de gebouwen van Ecomare, Ruijslaan 92, met hypotheek bezwaard.

6.7 toelichting op de balans (bedragen x €1.000)

8. kortlopende schulden	31 december 2019	31 december 2018
diverse crediteuren	295	179
te betalen loonheffing	93	88
te betalen pensioenpremies	33	8
saldo verlofdagen medewerkers	111	79
reservering vakantiegeld	99	93
te betalen omzetbelasting		
voortuitontvangen bijdragen	20	2
nog te betalen bedragen	90	104
renteschuld geldleningen		
aflossingsverplichting leningen volgend jaar	128	128
overige schulden		9
totaal kortlopende schulden	868	688

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen: voor de grond waarop Ecomare staat en het duinpark is in 1973 een erfpachtcontract met Staatsbosbeheer afgesloten. Dit contract loopt tot 2042. De jaarlijkse te betalen canon bedroeg ultimo 2019 een bedrag van € 1.740. Er zijn onderhandelingen met Staatsbosbeheer over aanpassing van de erfpachtcanon. Tot wederopzegging wordt het onderhuurcontract met de gemeente Texel, voor de Vuurtoren jaarlijks verlengd met een jaar. De huur bedraagt € 28.734 per twaalf maanden en wordt jaarlijks geïndexeerd.

In 2018 is gestart met de voorbereidingen van enkele nieuwe exposities bij Ecomare en Museum Kaap Skil. Deze zijn in 2019 deels uitgevoerd. Het restant zal in 2020 worden uitgevoerd.

Kortlopende financiële verplichtingen, zijnde inkoop- en investeringsverplichtingen aangegaan in 2019 en te betalen in 2020, staan hieronder gespecificeerd.

Ontwerp logo en huisstijl MKS	10
Productiekosten verjaardagskalender Vuurtoren	3
Schilderwerk Vuurtoren	5
Schilderwerk Expo 1	14
Automatische schuifdeuren Fastlane	14
Aanpassingen toiletgroep Ecomare	3
Tentoonstelling Wonderlijk Wad	648
Tentoonstelling Schip in Zicht	28
Totaal niet uit de balans blijvende kortlopende financiële verplichtingen	725

6.8 toelichting op de baten en lasten (bedragen x €1.000)

baten van particulieren	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
nalatenschappen	5		97
donaties en giften	291	300	300
overige baten van particulieren			
totaal	296	300	397

nalatenschappen

In de begroting wordt geen rekening gehouden met baten uit nalatenschappen. In 2019 is een legaat ontvangen van € 5.000 (2018: € 94.400). De baten uit nalatenschappen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'vernieuwing expositie Ecomare'.

donaties en giften	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
donaties particulieren(vriend/adoptant)	279	283	286
anonieme donaties particulieren	10	7	9
incidentele giften part./bedrijven	2	10	5
donaties	291	300	300

STM (met name Ecomare) Ecomare ontvangt baten uit eigen fondsenwerving van particulieren, stichtingen en bedrijven.

De donaties kunnen worden onderverdeeld in donaties met tegenprestatie en zonder tegenprestatie,

Met tegenprestatie:

- *vrienden van Ecomare*: donatie van minimaal €15; de tegenprestatie is een vrijkaartje en informatiebladen per mail en post
- *adopteer een zeehond of bruinvis*: de symbolische adoptie van een zeehond uit de vaste groep voor minimaal €48 resp. €72 per jaar; de tegenprestatie is een vrijkaartje, informatiebladen en een foto van de geadopteerde zeehond of bruinvis
- *adopteer een opvangzeehond*: de exclusieve adoptie voor €2500 van een zeehond die wordt uitgezet; tegenprestatie is onder andere een donateurspas om de zeehond te bezoeken en mee te gaan met uitzetten. Vaak wordt deze vorm van adoptie door bedrijven gedaan, dan wordt het onder bedrijfssponsoring verantwoord.
- *kosten tegenprestatie*: drukwerk (informatieblad en foto's) kostte € 4.254 en is verantwoord onder voorlichtingskosten; in 2019 hebben 1089 vrienden en adoptanten gebruik gemaakt van gratis toegang tot Ecomare, ter waarde van € 10.607.

Donaties zonder tegenprestatie:

- anonieme donaties van bezoekers in de zeehondenpot, moneyspinners, en moneypress die bij de diverse musea staan
- incidentele giften van particulieren via de website 'doneer' knop of van bezoekers via de kassa

baten van bedrijven	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
sponsoring	10	10	8
totaal	10	10	8

subsidies van overheden	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
subsidies van overheden	291	286	404
totaal	291	286	404

Jaarlijkse ontvangt STM van de gemeente Texel een subsidie. In 2019 bedroeg deze € 291.454.

verkoop aan particulieren	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
omzet museumwinkels	465	454	429
kostprijs van deze omzet	-238	-232	-215
bruto winst museumwinkels	227	222	215
omzet museumrestaurants	601	628	604
kostprijs van deze omzet	-199	-204	-198
bruto winst museumrestaurants	402	424	406

entreegelden	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
aantal bezoekers	456	449	441
entreeopbrengst per bezoeker	7,58	7,51	7,59
baten uit entreegelden	3.455	3.372	3.351

De nieuwe tentoonstelling bij de Oudheidkamer trok relatief veel belangstelling.

Alleen Museum Kaap Skil haalde niet de ambitieuze begroting qua bezoekersaantallen. Wel steeg het aantal fors t.o.v. het voorgaande jaar. Dit werd onder andere veroorzaakt door de tijdelijke tentoonstelling "Pronkbeker".

Dit object trok landelijke bekendheid o.a. door de officiële presentatie in het NOS-journaal.

De toegangsprijzen zijn in 2019 verhoogd. De opbrengst per bezoeker daalde echter door het stijgende aantal bezoekers met een Museumkaart en de gratis Texelpas.

Bezoekers	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
aantal bezoekers Ecomare	271.765	267.000	267.960
aantal bezoekers Kaap Skil	61.094	65.000	52.751
aantal bezoekers Oudheidkamer Den Bu	8.734	7.000	7.255
aantal bezoekers Vuurtoren Texel	114.247	110.000	113.521
totaal	455.840	449.000	441.487

baten uit acties van derden

Onder 'baten uit acties van derden' staan de bijdragen die Stichting Texels Museum van de Bankgiroloterij ontvangt.

subsidies van overheden

Jaarlijkse ontvangst STM van de gemeente Texel een subsidie. In 2019 bedroeg deze € 291.454.

baten uit beleggingen (rente)

De ontvangen rente op de spaarrekeningen wordt verantwoord onder 'baten beleggingen'.

overige baten

Onder overige baten worden de bijdragen verantwoord die ontvangen zijn van Staatsbosbeheer (€ 11.344) en de huuropbrengsten van de huurwoningen.

6.8 toelichting op de baten en lasten (bedragen x €1.000)

wervingskosten	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
kosten eigen fondsenwerving	245	199	222
baten uit eigen fondsenwerving	935	876	1.026
wervingskosten/baten fondsenwerving	26%	23%	22%

Voor het werven van nieuwe donateurs en het behouden van bestaande donateurs worden wervingskosten gemaakt. De norm van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) bepaalt dat de totale kosten voor fondsenwerving uitgedrukt als percentage van de totale baten uit eigen fondsenwerving in een jaar, bekeken over een periode van drie achtereenvolgende jaren, gemiddeld niet meer mag bedragen dan 25% van de baten uit eigen fondsenwerving.

personeelskosten	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
salarissen en sociale lasten	2.688	2.620	2.530
pensioenlasten	208	200	199
opleiding en ontwikkeling	17	38	14
diverse personeelskosten	212	70	49
reis- en verblijfkosten	7	7	7
totaal personeelskosten	3.133	2.935	2.800

De salariskosten bedroegen € 2.270.751, de kosten van sociale lasten bedroegen € 417.265.

Het gemiddeld aantal werknemers over 2019 bedroeg 54,8 FTE (begroot 56,8 FTE). Over 2018 bedroeg het gemiddelde 54,2 FTE. De personeelskosten stegen, behalve door een CAO loonsverhoging, ook door juridische kosten inzake personeel en betaalde transitievergoedingen.

6.9 bezoldiging directie 2019

De Raad van Toezicht van Stichting Texels Museum heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2014 tijdens de benoemingsprocedure voor een nieuwe directeur.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting Texels Museum de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De voorlopige inschaling van de STM directeur leidt tot een BSD-score van 420 punten met een maximaal jaarinkomen van € 114.247. Het voor de toetsing aan de geldende maxima relevante werkelijke jaarinkomen van de directeur bleef in 2019 binnen de geldende maxima.

In 2019 is het dienstverband met P.M.H. Nieuwenhuizen per 30 oktober 2019 ontbonden. B. van Spréw is per deze datum als interim-bestuurder benoemd. A.L. Schrama en A.J. Zandstra waren gedurende het gehele jaar benoemd als titulair directeur.

De betaalde interim-vergoeding aan B. van Spréw is inclusief omzetbelasting

P.M.H. Nieuwenhuizen	B. van Spréw
algemeen directeur	algemeen directeur a.i.

dienstverband	P.M.H. Nieuwenhuizen	B. van Spréw
aard	onbepaald	contract
uren (voltijds werkweek)	36	16-20
parttime percentage	100%	50%
periode	1 jan t/m 31 okt. 2018	30 okt. t/m 31 dec 2019

bezoldiging (in euro's)	P.M.H. Nieuwenhuizen	B. van Spréw
bruto loon	88.211	45.980
vakantiegeld	7.076	-
eindejaarsuitkering	2.663	-
variabel jaarinkomen	-	-
totaal jaarinkomen	97.950	45.980

SV lasten (werkgeversdeel)	9.541	-
belastbare vergoedingen/bijtellings	-	-
pensioenlasten (werkgeversdeel)	9.413	-
overige beloningen op termijn	-	-
uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-
vaste reiskostenvergoeding	-	-
vaste onkostenvergoeding	-	-
variabele reis- en onkostenvergoeding	63	-
totaal overige lasten en vergoedingen	19.017	0

totaal bezoldiging directie 2018	116.967	45.980
---	----------------	---------------

A.L. Schrama	A. J. Zandstra
algemeen directeur a.i.	algemeen directeur a.i.

dienstverband	A.L. Schrama	A. J. Zandstra
aard	onbepaald	onbepaald
uren (voltijds werkweek)	36	36
parttime percentage	50%	70%
periode	1 jan. t/m 31 dec 2019	1 jan. t/m 31 dec 2019

bezoldiging (in euro's)	A.L. Schrama	A. J. Zandstra
bruto loon	29.307	39.669
vakantiegeld	2.688	3.639
eindejaarsuitkering	1.143	1.546
variabel jaarinkomen	-	-
totaal jaarinkomen	33.138	44.854

SV lasten (werkgeversdeel)	5.716	8.002
belastbare vergoedingen/bijtellings	-	-
pensioenlasten (werkgeversdeel)	3.636	4.923
overige beloningen op termijn	-	-
uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-
vaste reiskostenvergoeding	-	-
vaste onkostenvergoeding	-	-
variabele reis- en onkostenvergoeding	217	82
totaal overige lasten en vergoedingen	9.569	13.007

totaal bezoldiging directie 2019 a.i.	42.707	57.861
--	---------------	---------------

totaal bezoldiging directie 2019	263.515
---	----------------

6.10 toelichting lastenverdeling naar bestemming (bedragen x €1.000)

De totale lasten van Stichting Texels Museum zijn verdeeld naar drie bestemmingen: 'doelstelling voorlichting en educatie', 'werving baten' en 'beheer en administratie'. Bij de toerekening van de lasten zijn de 'Aanbeveling kosten-toerekening beheer & administratie' (januari 2008) van de VFI gevolgd.

De kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving ligt in 2019 met 26% boven de norm van 25% die het Centraal Bureau Fondsenwerving hiervoor heeft gesteld. Dit wordt veroorzaakt door incidentele juridische kosten.

De kosten van beheer en administratie zijn in 2019 12% van de totalelasten, waarmee deze kosten onder de eigen norm van 15% van de totale kosten blijven.

lasten	voorlichting en educatie	werving baten	beheer en administratie	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
publiciteit en communicatie	265	15	5	285	266	271
personeelskosten	2.425	157	551	3.133	2.935	2.800
huisvestingskosten	525	26	15	565	853	635
kantoor- en algemene kosten	251	17	47	316	181	322
rente	48			48	50	57
afschrijvingskosten	926	29	19	975	1.001	961
totaal lasten	4.440	245	637	5.321	5.286	5.045

7 Overige gegevens

7.1 Vaststelling

De Raad van Toezicht van Stichting Texels Museum heeft het jaarverslag en de jaarrekening 2019 vastgesteld op 29 juli 2020.

7.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Als gevolg van de maatregelen rondom de uitbraak van het COVID-19 virus in Nederland zijn onze musea met ingang van 13 maart 2020 gesloten. De inkomsten uit entreegelden zijn volledig weggevallen. Werknemers werden verplicht vanuit huis te werken, met uitzondering van die functies die alleen vanuit de fysieke locatie uitgevoerd konden worden, zoals dierverzorging en techniek.

De directie heeft stevige ingrepen gedaan door te snijden in de kosten, arbeidscontracten niet te verlengen en investeringen en uitgaven uit te stellen. Tevens is de financierings- en bekostigingsstructuur nader onder de loep genomen. Met de huisbankier zijn gesprekken gaande over de aanpassing van de financiering ten behoeve van het verkrijgen van de benodigde middelen om weer op een aanvaardbaar investeringsniveau te komen.

7.3 Controleverklaring

Bekijk en/of download hier de controleverklaring.

8. Begroting 2020

Download hier de begroting voor 2020.